

เกณฑ์การพิจารณาความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจของธนาคารโลก (Doing Business 2012)

ธนาคารโลก (World Bank) ได้รายงานผลการวิจัยเรื่อง Doing Business ซึ่งเป็นรายงานการจัดอันดับความยาก-ง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยได้ผลมาจากการสำรวจเกี่ยวกับขั้นตอนระยะเวลาการให้บริการ การอำนวยความสะดวก ต้นทุนค่าใช้จ่าย และกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ของรัฐว่ามีส่วนสนับสนุน หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจอย่างไร โดยในรายงานผลการวิจัย Doing Business 2012 มีตัวชี้วัดในการสำรวจทั้งหมด 10 ด้าน ได้แก่ การเริ่มต้นธุรกิจ (Starting a Business) การขออนุญาตก่อสร้าง (Dealing with Construction Permits) การขอติดตั้งระบบไฟฟ้า (Getting Electricity) การจดทะเบียนทรัพย์สิน (Registering Property) การได้รับสินเชื่อ (Getting Credit) การคุ้มครองผู้ลงทุน (Protecting Investors) การชำระภาษี (Paying Taxes) การค้าระหว่างประเทศ (Trading Across Borders) การบังคับตามสัญญา (Enforcing Contracts) และการปิดกิจการ (Resolving Insolvency) โดยมีรายละเอียดเกณฑ์การวัดผลในแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้

1. การเริ่มต้นธุรกิจ (Starting a Business)

การวิจัยของ Doing Business ในเรื่องการก่อตั้งและการเริ่มดำเนินธุรกิจจะพิจารณาทั้งธุรกิจด้านอุตสาหกรรมและด้านพาณิชย์กรรมของกระบวนการจัดตั้งธุรกิจทั้งหมดที่เป็นทางการที่หน่วยงานราชการกำหนดให้นักธุรกิจต้องดำเนินการ โดยกระบวนการดังกล่าวรวมถึงการดำเนินการขอใบอนุญาต การแจ้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การจดทะเบียนบริษัท และการจ้างงาน

สำหรับขั้นตอนของกระบวนการการจัดตั้งธุรกิจที่กำหนดเป็นผลจากการศึกษากฎหมาย ระเบียบ และข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาจัดทำรายชื่อของขั้นตอนทั้งหมด รวมถึงระยะเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในแต่ละขั้นตอน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามขั้นตอนนั้นๆ ด้วย โดยเป็นการประมาณระยะเวลาและค่าใช้จ่ายสำหรับการก่อตั้งธุรกิจทั่วไป และมีทุนจดทะเบียนเท่ากับทุนจดทะเบียนขั้นต่ำที่รัฐกำหนด ซึ่งจะถูกรวบรวมตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งโดยนักกฎหมายท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จากนั้นขั้นตอนต่างๆ จะถูกจัดเรียงลำดับก่อนหลัง พร้อมกับระบุว่าขั้นตอนใดสามารถดำเนินการไปพร้อมๆ กันได้ ทั้งนี้ อยู่บนสมมติฐานว่าผู้ประกอบการที่จะก่อตั้งธุรกิจนั้นได้เตรียมเอกสารที่จำเป็นทั้งหมดสำหรับแต่ละขั้นตอนไว้พร้อมแล้ว และไม่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นในหน่วยงานราชการ และหากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในประเทศมีความแตกต่างกัน จะมีการสอบถามจนกว่าข้อมูลจะสอดคล้องกัน และเพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ในการดำเนินการจึงต้องตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับธุรกิจ และกระบวนการต่างๆ ไว้เพื่อเป็นตัวแทนของการสำรวจก่อน ดังนี้

สมมติฐานเกี่ยวกับธุรกิจ โดยธุรกิจจะต้อง

- ต้องเป็นบริษัทจำกัด ถ้าประเทศใดมีรูปแบบของบริษัทจำกัดมากกว่าหนึ่งประเภทจะเลือกรูปแบบของบริษัทจำกัดที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในประเทศนั้นๆ เป็นตัวแทนของธุรกิจ ทั้งนี้ ข้อมูลรูปแบบของบริษัทจำกัดที่เป็นที่นิยมมากที่สุดจะได้มาจากผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายธุรกิจ หรือสำนักงานสถิติแห่งชาติ

- ต้องดำเนินกิจการในเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของประเทศนั้นๆ
- มีผู้ถือหุ้นทั้งหมดเป็นบุคคลธรรมดาจำนวน 5 คน และไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างชาติ
- มีทุนประเดิมเริ่มต้น 10 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว ณ สิ้นปี โดยทุนจดทะเบียนต้อง

ชำระเต็มจำนวนเป็นเงินสด

- ต้องดำเนินกิจการทางด้านอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมโดยทั่วไป เช่น การผลิตหรือขายสินค้าและบริการต่อสาธารณชน เป็นต้น และต้องไม่ดำเนินกิจการการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งไม่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการที่ต้องเสียภาษีพิเศษเป็นการเฉพาะ เช่น สุรา บุหรี่ เป็นต้น และต้องไม่ดำเนินการผลิตที่ก่อให้เกิดมลภาวะอย่างสูงด้วย

- ต้องเป็นการเข้าโรงงานและสำนักงาน และต้องไม่เป็นบริษัทที่ดำเนินกิจการด้านอสังหาริมทรัพย์

- ธุรกิจนั้นไม่ได้รับสิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด
- มีการจ้างพนักงานอยู่ระหว่าง 10-50 คน ภายหลังจากเริ่มดำเนินธุรกิจได้ 1 เดือน และพนักงานทั้งหมดต้องไม่ใช่คนต่างด้าว

- มียอดขายไม่ต่ำกว่า 100 เท่าของรายได้ประชาชาติต่อหัว
- มีหนังสือจดทะเบียนบริษัทความยาว 10 หน้ากระดาษ

สมมติฐานเกี่ยวกับกระบวนการ

กระบวนการ หมายถึง การติดต่อในทุกกิจกรรมที่ผู้ก่อตั้งธุรกิจจะต้องกระทำกับบุคคลภายนอก เช่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ นายความ ผู้ตรวจสอบบัญชี และนักกฎหมาย เป็นต้น โดยมีรายละเอียดลักษณะกิจกรรมการติดต่อที่เป็นกระบวนการ ดังนี้

- การติดต่อระหว่างผู้ก่อตั้งธุรกิจกับพนักงานบริษัทไม่ถือว่าเป็นกระบวนการในความหมายนี้
- กระบวนการที่ต้องดำเนินการในสถานที่เดียวกันแต่ต่างหน่วยบริการ จะถือเป็นคนละ

กระบวนการ

- ถ้าผู้ก่อตั้งธุรกิจต้องติดต่อในสถานที่เดียวกันหลายๆ ครั้ง เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในแต่ละกระบวนการ ให้นำว่าการติดต่อแต่ละครั้งเป็นหนึ่งขั้นตอน ทั้งนี้ อยู่บนข้อสมมติที่ว่าผู้ก่อตั้งธุรกิจดำเนินการตามกระบวนการต่างๆ ด้วยตนเอง โดยไม่มีคนกลาง นายหน้า นักบัญชีหรือนักกฎหมายเข้ามาดำเนินการแทนให้ ยกเว้นในกรณีที่บุคคลเหล่านั้นถูกกำหนดโดยระเบียบหรือกฎหมายให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนั้นๆ

- ถ้ากระบวนการใดที่จำเป็นต้องให้บุคคลที่มีความชำนาญเฉพาะด้านเข้ามาดำเนินการแทนบริษัท กระบวนการนั้นๆ จะนับแยกเป็นอีกหนึ่งกระบวนการ

- กระบวนการใดหากสามารถดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ การดำเนินทางอิเล็กทรอนิกส์แต่ละครั้งจะนับเป็นหนึ่งกระบวนการ

- กระบวนการใดหากสามารถกระทำผ่านเว็บไซต์เดียวกัน แต่ต้องดำเนินการเรื่องแยกกัน จะนับแยกเป็นอีกหนึ่งกระบวนการ ทั้งนี้กระบวนการทั้งก่อนและหลังการจดทะเบียนก่อตั้งบริษัท หากมีกฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการจะถูกรวมเป็นขั้นตอนทั้งหมด

- กระบวนการที่ต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการติดต่อกับภาครัฐหรือในการทำธุรกรรมกับหน่วยงานของรัฐจะถูกรวมด้วย ตัวอย่างเช่น หากตราประทับของบริษัทต้องนำไปใช้ประทับในเอกสารสำคัญ เช่น การยื่นแบบชำระภาษีอากร เป็นต้น การจัดหาตราประทับนั้นถือเป็นหนึ่ง

กระบวนการ เช่นเดียวกับในกรณีที่บริษัทจะต้องเปิดบัญชีธนาคารสำหรับลงทะเบียนเป็นผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีการขาย การเปิดบัญชีถือเป็นอีกหนึ่งกระบวนการ

- กระบวนการทางลัดจะถูกลบในกรณีที่เป็นไปตามคุณสมบัติ 4 ประการ คือ เป็นกระบวนการที่ถูกกฎหมาย เป็นกระบวนการที่คนทั่วไปสามารถกระทำได้ เป็นกระบวนการที่บริษัทส่วนใหญ่เลือกใช้ และเป็นกระบวนการทางลัดที่หากไม่กระทำแล้วจะก่อให้เกิดความล่าช้าในการก่อตั้งหรือดำเนินธุรกิจอย่างมาก

- ขั้นตอนที่น่ามาพิจารณาจะเป็นกระบวนการสำหรับการก่อตั้งธุรกิจทั่วไป ดังนั้น กระบวนการพิเศษสำหรับธุรกิจเฉพาะจะไม่ถูกลบรวมในที่นี้ เช่น กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจะถูกลบรวมไว้ก็ต่อเมื่อการก่อตั้งธุรกิจทุกประเภทจำเป็นต้องดำเนินการพิจารณาศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

- กระบวนการในการดำเนินการเชื่อมต่อบริการสาธารณูปโภค เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ก๊าซ และการกำจัดของเสีย เป็นต้น จะไม่ถูกนำมาพิจารณา

ตารางที่ 1 ข้อพิจารณาในเรื่องการก่อตั้งธุรกิจ

กระบวนการสำหรับการก่อตั้งธุรกิจ (จำนวนครั้ง)
<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการก่อนจดทะเบียนบริษัท เช่น การตรวจสอบว่าชื่อบริษัทซ้ำกับผู้อื่นหรือไม่ การรับรองเอกสาร เป็นต้น
<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการจดทะเบียนบริษัท (ตั้งอยู่ในเมืองที่เป็นศูนย์กลางธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ)
<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการหลังจดทะเบียนบริษัท เช่น การลงทะเบียนประกันสังคม และการจัดทำตราประทับบริษัท เป็นต้น
ระยะเวลาที่ต้องใช้สำหรับการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน (จำนวนวันทำการ)
<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่รวมระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> ● ในแต่ละวันจะสามารถเริ่มกระบวนการใหม่ได้เพียงกระบวนการเดียวเท่านั้น
<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อได้รับเอกสารสำคัญอันเป็นผลลัพธ์ของกระบวนการนั้น
<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ประกอบธุรกิจไม่รู้จักและไม่มีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐมาก่อน
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (ร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อหัว)
<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับรัฐทั้งหมด ไม่รวมสินบน
<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่รวมค่าจ้างมืออาชีพที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน นอกจากกฎหมายกำหนดไว้
ทุนจดทะเบียนบริษัทขั้นต่ำ (ร้อยละของรายได้ต่อหัว)
<ul style="list-style-type: none"> ● ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำต้องฝากอยู่ในบัญชีธนาคารหรือผู้รับรองเอกสารก่อนการจดทะเบียนบริษัท

ที่มา ฐานข้อมูลของ ‘Doing Business’

สมมติฐานทางด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการตามกระบวนการต่างๆ จะวัดเป็นจำนวนวันทำการ โดยใช้คำมัยฐานของข้อมูลระยะเวลาที่ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายธุรกิจระบุว่าเป็นระยะเวลาที่น้อยที่สุดสำหรับการดำเนินการในแต่ละกระบวนการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ อยู่บนข้อสมมติที่ว่าระยะเวลาที่น้อยที่สุดสำหรับแต่ละกระบวนการ คือ หนึ่งวัน และแม้ว่าขั้นตอนบางขั้นตอนสามารถดำเนินการไปพร้อมๆ กันได้ แต่การนับระยะเวลาได้กำหนดข้อสมมติให้ในแต่ละวันสามารถเริ่มกระบวนการใหม่ได้

เพียง 1 กระบวนการ (กระบวนการที่สามารถดำเนินการไปพร้อมกันได้การันระยะเวลาจะต้องเริ่มในวันถัดไป) และจะนับว่ากระบวนการสิ้นสุดก็ต่อเมื่อบริษัทได้รับเอกสารสำคัญอันเป็นผลลัพธ์ของกระบวนการนั้นๆ แล้ว เช่น ใบทะเบียนบริษัทหรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษี เป็นต้น และหากกระบวนการใดสามารถดำเนินการได้รวดเร็วขึ้นโดยต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมก็ให้ถือว่าเป็นการใช้วิธีดำเนินการที่เร็วกว่าเท่านั้น นอกจากนี้ มีข้อสมมติให้ผู้ก่อตั้งธุรกิจมีความตั้งใจจริงที่จะดำเนินการตามระเบียบขั้นตอนต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้ ระยะเวลาสำหรับการรวบรวมข้อมูลจะไม่ถูกนับว่าเป็นเวลาที่ใช้ในการดำเนินการตามกระบวนการ และสมมติให้ผู้ก่อตั้งธุรกิจรับทราบกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่ต้น และไม่เคยรู้จักหรือติดต่อกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐมาก่อน

สมมติฐานด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายจะวัดเป็นสัดส่วนร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนั้นๆ โดยรวมถึงค่าธรรมเนียมของรัฐและค่าจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นมืออาชีพ (เฉพาะกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องใช้บริการของผู้เชี่ยวชาญมืออาชีพเท่านั้น) ค่าธรรมเนียมในการซื้อและลงทะเบียนในสมุดบัญชีของบริษัทจะถูกนับรวมเฉพาะในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องทำ เช่น กฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัด ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และระเบียบต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ อัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดจะใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการประมาณการค่าใช้จ่าย ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลอัตราค่าธรรมเนียมจะทำการประมาณการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถ้าหากไม่มีข้อมูลประมาณการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการประมาณการของผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายธุรกิจ และถ้าผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นให้การประมาณการที่แตกต่างกัน จะใช้ค่ามัธยฐานของข้อมูลประมาณการ โดยไม่รวมค่าสินบนไว้ในค่าใช้จ่าย

ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำที่ชำระจริง

ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำที่ต้องชำระจริง หมายถึง จำนวนเงินทุนที่ผู้ก่อตั้งธุรกิจจะต้องมีฝากไว้ในบัญชีธนาคารหรือผู้ตรวจรับรองเอกสารก่อนที่จะดำเนินการจดทะเบียนบริษัท และต้องเก็บรักษาเงินนั้นต่อไปอีก 3 เดือนหลังจากจัดตั้งบริษัทแล้ว โดยทุนจดทะเบียนนี้จะวัดเป็นสัดส่วนร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อหัว (ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำโดยทั่วไปจะระบุอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัด) ทั้งนี้ ในหลายประเทศอนุญาตให้ผู้ก่อตั้งธุรกิจสามารถชำระทุนจดทะเบียนเพียงส่วนหนึ่งก่อนทำการจดทะเบียนบริษัทได้ และชำระส่วนที่เหลือหลังจากเปิดดำเนินการไปได้หนึ่งปี เช่น ประเทศอิตาลี (ณ เดือนมิถุนายน 2552) กำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำสำหรับบริษัทจำกัดไว้เท่ากับ 10,000 ยูโร โดยต้องชำระอย่างต่ำจำนวน 2,500 ยูโรก่อนการจดทะเบียนบริษัท ดังนั้นทุนจดทะเบียนขั้นต่ำที่ชำระจริงของประเทศอิตาลีจะเท่ากับ 2,500 ยูโร หรือคิดเป็นร้อยละ 9.7 ของรายได้เฉลี่ยต่อหัว หรือประเทศเม็กซิโก กำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำเท่ากับ 50,000 เปโซ โดยให้ชำระจริงขั้นต่ำก่อนการจดทะเบียนเพียง 1 ใน 5 ส่วนเท่านั้น ดังนั้น ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำที่ชำระจริงสำหรับประเทศเม็กซิโกจึงเท่ากับ 10,000 เปโซ หรือคิดเป็นร้อยละ 8.4 ของรายได้เฉลี่ยต่อหัว เป็นต้น

2. การขออนุญาตก่อสร้าง (Dealing with Construction Permits)

กระบวนการการขออนุญาต หมายถึง กระบวนการทั้งหมดที่บริษัทจะต้องดำเนินการในการสร้างคลังสินค้าขนาดมาตรฐาน ได้แก่ การจัดส่งเอกสารรายละเอียดโครงการให้แก่เจ้าหน้าที่ เช่น แผนการก่อสร้าง แผนที่สถานที่ก่อสร้าง เป็นต้น การขอใบอนุญาตต่างๆ การแจ้งข้อมูลแก่หน่วยงานภาครัฐตามกฎหมาย การรับการตรวจตราโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการดำเนินการติดตั้งระบบไฟฟ้า

ประปา การกำจัดของเสีย และการติดตั้งสายโทรศัพท์ นอกจากนี้ ยังนับรวมกระบวนการสำหรับการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์เพื่อให้สามารถใช้เป็นหลักประกันหรือขายให้กับบุคคลอื่นด้วย ทั้งนี้ การสำรวจข้อมูลของ Doing Business จะแบ่งกระบวนการในการก่อสร้างทั้งหมดออกเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน โดยการประมาณการระยะเวลาและค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนต้องอยู่ภายใต้สถานการณ์ปกติทั่วไป

อนึ่ง เพื่อให้ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการขอใบอนุญาตก่อสร้างอันรวมถึงสถาปนิก ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายก่อสร้าง บริษัทก่อสร้าง ผู้ให้บริการสาธารณูปโภค และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระเบียบการก่อสร้างอาคาร การตรวจสอบ และรับรองอาคาร สามารถนำไปเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ การศึกษาของ Doing Business จึงต้องกำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับธุรกิจรายละเอียดโครงการก่อสร้างคลังสินค้า และการติดตั้งสาธารณูปโภคไว้ ดังนี้

สมมติฐานเกี่ยวกับบริษัทก่อสร้าง

- เป็นบริษัทจำกัด
- ดำเนินธุรกิจในเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศ
- ไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างชาติ
- มีผู้ถือหุ้นเป็นบุคคลธรรมดา 5 คน
- มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจที่จำเป็นทั้งหมด และมีการทำประกันโครงการก่อสร้าง

คลังสินค้า

- มีพนักงานก่อสร้าง 60 คน และพนักงานอื่นๆ อีกจำนวนหนึ่ง โดยไม่มีพนักงานคนใดเป็นคนต่างด้าว และพนักงานมีความชำนาญงาน มีประสบการณ์เพียงพอสำหรับการก่อสร้างตามระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารกำหนด

- มีพนักงานอย่างน้อย 1 คนที่มีใบประกอบวิชาชีพสถาปนิก และเป็นสมาชิกของสมาคมสถาปนิกท้องถิ่น

- ชำระภาษีครบถ้วนและทำการประกันภัยที่จำเป็นสำหรับการดำเนินธุรกิจอย่างครบถ้วน (เช่น ประกันอุบัติเหตุสำหรับพนักงานก่อสร้างและบุคคลที่สาม เป็นต้น)

- เป็นเจ้าของที่ดินที่จะทำการก่อสร้างคลังสินค้านั้น

สมมติฐานเกี่ยวกับคลังสินค้า

- เป็นคลังสินค้าสำหรับการเก็บสินค้าทั่วไป เช่น เครื่องเขียน หนังสือ เป็นต้น และต้องไม่ใช่คลังสินค้าสำหรับการเก็บสินค้าที่ต้องการการเก็บรักษาเป็นพิเศษ เช่น อาหาร ผลิตภัณฑ์ทางเคมี และยา เป็นต้น

- คลังสินค้านี้มีทั้งหมด 2 ชั้น (เหนือพื้นดิน) และมีพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด 1,300.6 ตารางเมตร (14,000 ตารางฟุต) โดยแต่ละชั้นสูง 3 เมตร (9 ฟุต 10 นิ้ว)

- มีถนนเข้าถึงและตั้งอยู่ในเขตชานเมืองของเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจ (อยู่ชานเมืองแต่ยังอยู่ในเขตบังคับของเทศบาลเมือง)

- ตั้งอยู่บนที่ดินขนาด 929 ตารางเมตร (10,000 ตารางฟุต) ซึ่งบริษัทก่อสร้างเป็นเจ้าของแต่ผู้เดียว โดยที่ดินดังกล่าวมีการจดทะเบียนที่สำนักงานที่ดินแล้ว

- ไม่มีสิ่งปลูกสร้างในที่ดินมาก่อน

- มีแบบแปลนก่อสร้างซึ่งจัดทำโดยสถาปนิกที่มีใบอนุญาตวิชาชีพสถาปนิก
- มีอุปกรณ์ที่จำเป็นครบถ้วนสำหรับการเป็นคลังสินค้าที่สมบูรณ์
- ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างทั้งหมด 30 สัปดาห์ (ไม่รวมเวลาความล่าช้าที่เกิดจากหน่วยงานราชการ)

ตารางที่ 2 ข้อพิจารณาในเรื่องการขออนุญาตก่อสร้าง

กระบวนการสำหรับการก่อสร้างคลังสินค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย (จำนวนครั้ง)
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้แก่หน่วยงานราชการ และได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้าง และการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน
<ul style="list-style-type: none"> ● แจ้งข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้รับการตรวจตราตามที่กฎหมายกำหนด
<ul style="list-style-type: none"> ● มีการขอตีตตั้งประปา ระบบกำจัดของเสีย และโทรศัพท์
<ul style="list-style-type: none"> ● มีการจดทะเบียนเป็นคลังสินค้าหลังจากก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ระยะเวลาในการดำเนินการแต่ละกระบวนการ (จำนวนวัน)
<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่รวมระยะเวลาสำหรับการค้นหารวบรวมข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีการเริ่มกระบวนการใหม่พร้อมกันในวัน
<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการเสร็จสิ้นเมื่อได้รับเอกสารสำคัญอันเป็นผลลัพธ์ของกระบวนการนั้น
<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐมาก่อน
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (ร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อหัว)
<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าใช้จ่ายอย่างเป็นทางการเท่านั้น ไม่รวมสินบน

ที่มา ฐานข้อมูลของ ‘Doing Business’

สมมติฐานทางการติดตั้งระบบสาธารณูปโภค แยกเป็น ดังนี้

การติดตั้งระบบประปาและระบบน้ำทิ้ง มีเงื่อนไขดังนี้

- อยู่ห่างจากแหล่งน้ำและท่อระบายน้ำ 10 เมตร (32 ฟุต 10 นิ้ว)
- ไม่ใช่ระบบดับเพลิงแบบใช้น้ำ ต้องใช้ระบบดับเพลิงแบบไม่ใช้น้ำแทน แต่หากกฎหมายกำหนดให้ต้องใช้ระบบดับเพลิงแบบใช้น้ำให้สมมติว่าความต้องการใช้น้ำที่ระบุไว้ข้างล่างนี้ครอบคลุมน้ำสำหรับระบบดับเพลิงด้วยแล้ว

- มีปริมาณการใช้น้ำโดยเฉลี่ย 662 ลิตร (175 แกลลอน) ต่อวัน และมีปริมาณน้ำเสียประมาณ 568 ลิตร (150 แกลลอน) ต่อวัน

- มีปริมาณการใช้น้ำสูงสุดอยู่ที่ 1,325 ลิตร (350 แกลลอน) ต่อวัน และมีปริมาณ น้ำเสียสูงสุดที่ 136 ลิตร (300 แกลลอน) ต่อวัน

- มีปริมาณการใช้น้ำและปริมาณน้ำเสียที่สม่ำเสมอตลอดทั้งปี

การติดตั้งระบบโทรศัพท์ มีเงื่อนไขดังนี้

- คลังสินค้าอยู่ห่างจากเครือข่ายชุมสายโทรศัพท์หลัก 10 เมตร (32 ฟุต 10 นิ้ว)
- เป็นระบบสายโทรศัพท์บ้าน

สมมติฐานเกี่ยวกับกระบวนการ

กระบวนการในที่นี้ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ใดๆ ที่พนักงานของบริษัทหรือผู้บริหารบริษัทมีกับบุคคลภายนอก อันรวมถึงเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ตรวจรับรองเอกสาร กรมที่ดิน ผู้ให้บริการระบบสาธารณูปโภค ผู้ตรวจสอบจากภาครัฐและภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค (ยกเว้นวิศวกรและสถาปนิกประจำบริษัท) สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างพนักงานในบริษัท เช่น การปรับปรุงพัฒนาคลังสินค้า และการตรวจสอบการทำงานของพนักงาน เป็นต้น ไม่ถือว่าเป็นกระบวนการตามความหมายนี้ ส่วนกระบวนการที่บริษัทดำเนินการไปเพื่อติดตั้งระบบสาธารณูปโภค (ได้แก่ การขอตัดตั้งไฟฟ้า ประปา ระบบน้ำทิ้ง และสายโทรศัพท์) กระบวนการเกี่ยวกับการก่อสร้างคลังสินค้าทั้งหมดที่กำหนดโดยกฎหมาย หรือที่ปฏิบัติเป็นการทั่วไปถือเป็นกระบวนการตามความหมายนี้ ถึงแม้ว่าบางกระบวนการอาจมีการหลีกเลี่ยงไม่ต้องดำเนินการได้ในบางกรณี

สมมติฐานเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการจะนับเป็นวัน โดยใช้ข้อมูลมัธยฐานที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญในประเทศนั้นๆ และอยู่บนข้อสมมติ ดังนี้

- สมมติให้แต่ละกระบวนการต้องใช้เวลาในการดำเนินการอย่างน้อย 1 วัน แม้จะมีบางกระบวนการสามารถดำเนินการไปพร้อมๆ กันได้ แต่มีเงื่อนไขให้กระบวนการเหล่านั้นไม่สามารถเริ่มวันเดียวกันได้ (กล่าวคือให้เริ่มในวันถัดไป) และหากกระบวนการใดสามารถเร่งดำเนินการได้เร็วขึ้นโดยมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ก็ให้เลือกดำเนินการโดยวิธีที่เร็วที่สุด
- สมมติให้บริษัทก่อสร้างมีความตั้งใจที่จะดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ให้สำเร็จอย่างรวดเร็วที่สุด อนึ่ง ระยะเวลาที่บริษัทก่อสร้างใช้ในการรวบรวมข้อมูลไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระยะเวลาดำเนินการตามกระบวนการ
- สมมติให้บริษัทก่อสร้างรับทราบอยู่แล้วแต่ต้นว่าการก่อสร้างอาคารจำเป็นต้องผ่านขั้นตอนใดบ้าง

สมมติฐานเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายจะวัดในรูปของร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศ โดยจะนับเฉพาะค่าใช้จ่ายที่ถูกกฎหมายเท่านั้น และค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่ายสำหรับการดำเนินการก่อสร้างคลังสินค้าจะถูกนับรวมทั้งหมด อันรวมถึงค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตใช้ที่ดินและค่าธรรมเนียมการขออนุญาตแบบก่อสร้าง การรับการตรวจตราสถานที่ก่อสร้างจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการก่อสร้าง การติดตั้งระบบสาธารณูปโภค และการจดทะเบียนคลังสินค้า นอกจากนี้ ภาษีที่จัดเก็บเฉพาะสำหรับการก่อสร้างคลังสินค้าจะถูกนับรวมเป็นค่าใช้จ่ายด้วย สำหรับแหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการประมาณค่าใช้จ่ายได้แก่ ระเบียบเกี่ยวกับการก่อสร้าง ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในประเทศนั้นๆ ระเบียบเฉพาะด้าน และอัตราค่าธรรมเนียม ถ้าผู้เชี่ยวชาญของประเทศนั้นๆ ให้ข้อมูลประมาณการที่ไม่เป็นเอกฉันท์ จะเลือกใช้ข้อมูลค่ามัธยฐาน

3. การติดตั้งระบบไฟฟ้า (Getting Electricity)

Doing Business มีการพิจารณากระบวนการทั้งหมดที่จำเป็นต่อธุรกิจในการติดตั้งระบบไฟฟ้าและคลังสินค้าที่มีมาตรฐาน โดยกระบวนการทั้งหมดนี้จะพิจารณาตั้งแต่การขอติดตั้ง การทำสัญญาการใช้ไฟฟ้า การติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการติดตั้งระบบไฟฟ้าภายนอกจนถึงส่งมอบบริการ แบบสอบถามจะกำหนดกระบวนการในการติดตั้งระบบไฟฟ้าและคำนวณถึงค่าใช้จ่ายและระยะเวลาที่เสร็จสิ้นของแต่ละกระบวนการ โดยการจัดลำดับนั้นจะแบ่งเป็นรูปย่อยละเท่า ๆ กัน ทั้งสามด้าน

ข้อมูลต่าง ๆ จะถูกจัดเก็บจากตัวแทนผู้ให้บริการด้านไฟฟ้า ซึ่งจะสมบูรณ์และอยู่ภายใต้กฎระเบียบของการไฟฟ้า และผู้ชำนาญเฉพาะด้านอิสระ เช่น วิศวกรไฟฟ้า ผู้ให้บริการรับเหมาด้านไฟฟ้า และบริษัทก่อสร้าง และครอบคลุมถึงผู้ให้บริการด้านไฟฟ้าในพื้นที่ที่คลังสินค้าตั้งอยู่ ถ้ามีทางเลือกในการเลือกผู้แทนในการติดตั้งไฟฟ้า ให้ถือว่าเลือกใช้บริการจากตัวแทนรายใหญ่

เพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ การวิจัยของ Doing Business จึงจำเป็นต้องมีสมมติฐานเกี่ยวกับบริษัทและสินค้าไว้ ดังนี้

สมมติฐานเกี่ยวกับคลังสินค้า

- เป็นคลังสินค้าที่เจ้าของไม่เป็นคนต่างชาติ
- ตั้งอยู่ในใจกลางเมืองเศรษฐกิจของประเทศ
- มีที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ทางการกำหนด หรือเป็นพื้นที่ที่มีคลังสินค้าอื่น ๆ ตั้งอยู่ด้วย (ไม่เป็นเขตที่อยู่อาศัย)
- ไม่ตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือ เขตการลงทุน ดังนั้นในการขอติดตั้งระบบไฟฟ้าจะไม่ได้รับการอำนวยความสะดวกให้เร็วขึ้น
- มีถนนเข้าถึง มีการเชื่อมโยงโดยมีพื้นที่สาธารณะ แต่ไม่ทับซ้อนกับพื้นที่ของเจ้าอื่น ๆ
- อยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีปัจจัยทางกายภาพใกล้ชิด อาทิ ไม่ใกล้สถานีรถไฟ
- เป็นคลังสินค้าสำหรับการเก็บสินค้าแช่เย็น
- เป็นคลังสินค้าที่สร้างใหม่ (คือ ไม่มีคลังสินค้าเก่าตั้งอยู่) และเป็นการขอติดตั้งระบบไฟฟ้าเป็นครั้งแรก
- คลังสินค้ามีทั้งหมด 2 ชั้น (เหนือพื้นดิน) และมีพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด 1,300.6 ตารางเมตร (14,000 ตารางฟุต) โดยแต่ละชั้นสูง 3 เมตร (9 ฟุต 10 นิ้ว)
- ตั้งอยู่บนที่ดินขนาด 929 ตารางเมตร (10,000 ตารางฟุต)

สมมติฐานทางการติดตั้งระบบสาธารณูปโภค แยกเป็น ดังนี้

การติดตั้งระบบไฟฟ้า

- เป็นการติดตั้งแบบถาวร
- เป็นระบบไฟฟ้าแบบ 3 เฟส 4 สาย ต่อวงจรแบบ Y แรงดันสูงสุด 140 กิโลโวลต์ โดยระบบไฟฟ้าแบบ 3 เฟสจะต้องมีใช้กันในบริเวณสถานที่ก่อสร้างอยู่แล้ว

- เป็นการเดินไฟฟ้า 150 เมตร เป็นระบบไฟฟ้าแรงดันระดับกลางถึงระดับต่ำ กระแสไฟฟ้าต้องเป็นระบบส่งมาตามสายไฟฟ้าเหนือดินหรือใต้ดินก็ได้ ซึ่งเป็นการเดินสายไฟตามปกติทั่วไปของพื้นที่เขตนั่น

- ติดตั้งมาตรวัดไฟฟ้าแค่เครื่องเดียว มีการใช้ไฟฟ้ารายเดือน 0.07 กิกะวัตต์ต่อชั่วโมง (GWh) ระบบไฟฟ้าภายในต้องติดตั้งแบบสมบูรณ์

สมมติฐานเกี่ยวกับกระบวนการ

กระบวนการในที่นี่ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ใด ๆ ที่พนักงานของบริษัทหรือช่างเทคนิคไฟฟ้า หรือวิศวกรไฟฟ้ามีกับบุคคลภายนอก เช่น ผู้จัดการจำหน่ายและให้บริการติดตั้งระบบไฟฟ้า ผู้ให้บริการไฟฟ้า หน่วยงานภาครัฐ ผู้รับเหมาระบบไฟฟ้า และบริษัทไฟฟ้า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริษัท พนักงาน และ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการจัดการเดินระบบไฟฟ้าภายใน เช่น การออกแบบและการวางแผนการดำเนินการติดตั้งระบบไฟภายใน จะไม่ถือเป็นกระบวนการตามความหมายนี้

สมมติให้พนักงานบริษัทมีหน้าที่ในการดำเนินการในทุกกระบวนการด้วยตนเอง ไม่มีการให้บุคคลที่สามเป็นผู้ดำเนินการให้ (ตัวอย่างเช่น การส่งใบคำขอติดตั้งระบบไฟฟ้าต้องดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานการไฟฟ้าเท่านั้น เป็นต้น) ถ้าบริษัทสามารถดำเนินการได้เองแต่ไม่ต้องการดำเนินการเอง และมีความประสงค์จะใช้บริการจากมืออาชีพ (เช่น บริษัทเอกชนสำหรับงานภายนอก) กระบวนการเหล่านี้จะถูกพิจารณาหากเป็นการถือปฏิบัติโดยทั่วไป

สมมติฐานเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการจะนับเป็นวัน โดยจะพิจารณาถึงความจำเป็นในทางปฏิบัติมากกว่าถูกกำหนดโดยกฎหมาย โดยสมมติให้ระยะเวลาอย่างน้อยที่สุดในแต่ละกระบวนการคือ 1 วัน แม้ว่ากระบวนการจะอยู่ที่เดียวกัน แต่จะไม่สามารถดำเนินการในวันเดียวกันได้ (กระบวนการต่อไปจะเริ่มในวันถัดไป) และสมมติให้บริษัทจะต้องทราบถึงข้อกำหนดและผลของการติดตั้งระบบไฟฟ้าตั้งแต่เริ่มแรก

สมมติฐานเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายจะวัดในรูปของร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศ โดยจะไม่นับรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ต้องจ่าย สำหรับการดำเนินการติดตั้งระบบไฟฟ้าเชื่อมต่อไปยังคลังสินค้าจะถูกนับรวมทั้งหมด อันรวมถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐในการติดตั้งเชื่อมต่อ รับการตรวจรับระบบไฟภายใน การซื้อวัสดุอุปกรณ์ และการจ่ายค่ามัดจำทางด้านความปลอดภัย สำหรับแหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการประมาณค่าใช้จ่าย ได้แก่ ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่น กฎระเบียบเฉพาะ ค่าธรรมเนียม และหากผู้เชี่ยวชาญของประเทศนั้น ๆ ให้ข้อมูลประมาณการที่ไม่เป็นเอกฉันท์ จะเลือกใช้ข้อมูลค่ามัธยฐาน ในทุกกรณีจะไม่พิจารณารวมค่าสินบน

สมมติฐานเกี่ยวกับค่ามัดจำ

ด้วยสาธารณูปโภคมีข้อกำหนดในการเรียกเก็บค่ามัดจำเพื่อเป็นการประกันว่าลูกค้าสามารถที่จะชำระค่าใช้จ่ายจากการใช้สาธารณูปโภคได้ ดังนั้น การเรียกเก็บค่ามัดจำสำหรับลูกค้าใหม่จะถูกนำไปพิจารณาในการคิดประมาณการการใช้กระแสไฟของลูกค้าด้วย

Doing Business จะไม่มีการบันทึกค่ามัดจำแบบเต็มจำนวน ถ้าค่ามัดจำนั้นอยู่บนพื้นฐานของการใช้กระแสไฟฟ้าจริง ก็สามารถสมมติเป็นกรณีศึกษาได้ หากเป็นกรณีที่ค่ามัดจำถูกนำไปเป็นค่าไฟฟ้าในเดือนแรก ค่ามัดจำดังกล่าวจะไม่ถูกนำไปพิจารณา ในกรณีการคำนวณค่าปัจจุบันของสิ่งที่ได้รับ จะใช้

ดอกเบี้ยอัตราเงินกู้ ของสำนักงานสถิติการเงินระหว่างประเทศของ IMF ณ สิ้นปี 2553 เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา และหากค่ามัดจำดังกล่าวได้ถูกจ่ายคืนพร้อมดอกเบี้ย ให้นำค่าแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และดอกเบี้ยเงินฝากในการจ่ายสาธารณูปโภคมาคำนวณเพื่อหาค่าปัจจุบัน

ในบางประเทศ เงินค่ามัดจำจะอยู่ในรูปแบบของหุ้นกู้ โดยบริษัทจะได้รับจากธนาคาร หรือบริษัทประกันที่ออกหุ้นกู้ในสินทรัพย์ที่เกี่ยวกับสถาบันการเงิน ในทางตรงกันข้าม หากลูกค้าดำเนินการชำระในรูปแบบเงินสด บริษัทก็สามารถดำเนินการใช้ต่อไปได้ บริษัทจะจ่ายเงินค่าหุ้นกู้โดยเป็นค่าธรรมเนียมธนาคาร โดยค่าธรรมเนียมจะแตกต่างกันตามความน่าเชื่อถือของบริษัท โดยสมมติความน่าเชื่อถือที่เป็นไปได้มากที่สุด และค่าต่ำสุดของค่าธรรมเนียม และเมื่อถึงระยะเวลากำหนดของหุ้นกู้นั้น มูลค่าของค่ามัดจำคือค่าธรรมเนียมประจำปีคูณ 5 ปี ที่ถูกสมมติให้เป็นระยะเวลาตามกำหนดในสัญญา โดยเลือกทางเลือกที่มีมูลค่าต่ำที่สุด

ตัวอย่างประเทศฮอนดูรัสในเดือนมิถุนายน 2554 ลูกค้ามีความต้องการระบบไฟฟ้า 140 KVA โดยจะต้องชำระค่ามัดจำเป็นเงินสดหรือในรูปแบบของเช็ค มูลค่า 126,894 เงินสกุลฮอนดูรัส (L) และเมื่อถึงระยะเวลาสิ้นสุดสัญญา เงินมัดจำจะถูกคืนกลับแก่ลูกค้า ลูกค้าสามารถนำเงินดังกล่าวมาเป็นเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ 18.87% และเมื่อสิ้นสุดสัญญานี้ในอีก 5 ปีต่อมา มูลค่าปัจจุบันจะแสดงถึงการได้รับดอกเบี้ย 73,423 L ในทางตรงกันข้าม ถ้าลูกค้าต้องการนำเงินมัดจำเป็นการประกันตัวของธนาคาร ด้วยอัตราดอกเบี้ย 2.5% จำนวนเงินจะลดลงเหลือเพียงแค่ 15,862 L

ตารางที่ 3 ข้อพิจารณาในเรื่องการติดตั้งระบบไฟฟ้า

กระบวนการในการติดตั้ง (จำนวนขั้นตอน)
<ul style="list-style-type: none"> ● การยื่นเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการขอติดตั้งระบบไฟฟ้า ● กระบวนการในการรับผลและรับการตรวจสอบที่เกี่ยวข้อง ● การติดตั้งระบบไฟฟ้าภายนอก และการจัดซื้ออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ● การสรุปผลตามสัญญาและการได้รับการติดตั้งระบบไฟฟ้าขั้นสุดท้าย
ระยะเวลาในแต่ละกระบวนการ (จำนวนตามวันปฏิทิน)
<ul style="list-style-type: none"> ● อย่างน้อย 1 วันทำการ ● แต่ละกระบวนการต้องไม่ซ้ำในวันเดียวกัน ● ไม่รวมกระบวนการให้ได้มาซึ่งข้อมูล ● ต้องสะท้อนระยะเวลาที่ใช้ไปในทางปฏิบัติ และการติดตาม และการติดต่อหน่วยงาน
ค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระในแต่ละกระบวนการ (ร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อหัว)
<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ ไม่รวมค่าสินบน ● ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

4. การจดทะเบียนทรัพย์สิน (Registering Property)

การโอนและจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์จะพิจารณาในกระบวนการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดสำหรับการซื้ออสังหาริมทรัพย์ระหว่างเอกชนและการโอนเปลี่ยนชื่อผู้ครอบครองกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์นั้นไปขยายกิจการ นำไปเป็นหลักประกันเงินกู้ หรือนำไปขายต่อให้กับเอกชนรายอื่นต่อไปได้ โดยกระบวนการทั้งหมดเริ่มตั้งแต่การค้นหาเอกสารสำคัญทั้งหลาย เช่น โฉนดหรือเอกสารสิทธิของผู้ขาย การสำรวจหรือประเมินมูลค่าทรัพย์สิน เป็นต้น ทั้งนี้ ธุรกรรมการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์จะถือว่าแล้วเสร็จเมื่อผู้ซื้อสามารถครอบครองทรัพย์สินนั้นแล้ว หรือผู้ซื้อสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินเป็นหลักประกันเงินกู้ หรือสามารถขายต่อทรัพย์สินนั้นได้สำหรับกระบวนการที่กำหนดโดยกฎหมายหรือมีความจำเป็นในทางปฏิบัติจะถูกรวมทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ของผู้ซื้อ ผู้ขายหรือบุคคลที่สามในการดำเนินการตามกระบวนการนั้นๆ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านอสังหาริมทรัพย์ ผู้ทำหน้าที่ตรวจรับรองเอกสารและเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ จะเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแต่ละกระบวนการ และเพื่อให้ข้อมูลสามารถนำไปเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ การศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดสมมติฐานต่างๆ ไว้ดังนี้

สมมติฐานเกี่ยวกับคู่สัญญา โดยทั้งผู้ซื้อและผู้ขายจะต้อง

- เป็นบริษัทจำกัด
- อยู่บริเวณชานเมืองของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ
- มีผู้ถือหุ้นเป็นเอกชนทั้งหมด และไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างชาติ
- มีพนักงานจำนวน 50 คน และไม่มีพนักงานเป็นคนต่างด้าว
- ดำเนินการเชิงพาณิชย์กรรม

สมมติฐานเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ โดยอสังหาริมทรัพย์นั้นจะต้อง

- มีมูลค่าเท่ากับ 50 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว และราคาขายเท่ากับมูลค่านั้น
- ครอบครองโดยผู้ขายแต่เพียงผู้เดียว
- ไม่อยู่ระหว่างการจำนองและผู้ขายต้องครอบครองมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- จดทะเบียนกับกรมที่ดินแล้ว และไม่มีข้อพิพาทเรื่องสิทธิครอบครอง
- ตั้งอยู่บริเวณที่เป็นแหล่งการค้าชานเมือง และไม่มีการจัดเขตผังเมืองใหม่ (rezoning)
- ประกอบด้วยที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยมีที่ดินทั้งหมด 557.4 ตารางเมตร (6,000 ตารางฟุต) และสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินเป็นคลังสินค้า 2 ชั้น ขนาดพื้นที่ใช้สอย 929 ตารางเมตร (10,000 ตารางฟุต) คลังสินค้านี้มีอายุ 10 ปีและยังอยู่ในสภาพที่ดี ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัย และเป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานอาคารและอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะต้องทำการโอนไปพร้อมๆ กัน
- ไม่อยู่ระหว่างการบูรณะใหม่ หรือเตรียมจัดซื้ออาคารใหม่
- ไม่มีต้นไม้ ไม่มีแหล่งน้ำ ไม่เป็นเขตอนุรักษ์ธรรมชาติหรือเขตอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์ใด ๆ
- ไม่สามารถนำไปใช้ในวัตถุประสงค์พิเศษเฉพาะด้าน และการใช้ประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์นั้น ไม่ว่าจะใช้เพื่อเป็นที่พักอาศัย โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่ทิ้งขยะมูลฝอย หรือทำการเกษตรกรรม ไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตเป็นการพิเศษโดยเฉพาะ

● ไม่มีผู้อาศัยอยู่ในที่นั้น ทั้งอย่างถูกกฎหมายหรือไม่ถูกกฎหมาย และต้องไม่มีบุคคลอื่นใด มีผลประโยชน์ ร่วมบนที่ดินผืนนั้น

กระบวนการ

กระบวนการ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ใดๆ ระหว่างผู้ซื้อหรือผู้ขายหรือนายหน้าของทั้งสองฝ่าย หรือตัวอสังหาริมทรัพย์กับบุคคลภายนอก ซึ่งรวมถึงเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ตรวจสอบ ผู้ตรวจรับรองเอกสาร และนักกฎหมาย ทั้งนี้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงานไม่นับว่าเป็นกระบวนการตามความหมายนี้ อนึ่ง กระบวนการทั้งหมดที่กำหนดโดยกฎหมายหรือมีความจำเป็นในทางปฏิบัติในการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์จะได้รับการพิจารณาทั้งหมด ถึงแม้ว่าบางกระบวนการจะสามารถยกเว้นได้ในกรณีพิเศษ (ตารางที่ 4) นอกจากนี้ ยังมีข้อสมมติให้ผู้ซื้อดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ โดยใช้วิธีที่เร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้และเป็นวิธีที่ถือปฏิบัติกันโดยทั่วไป ถึงแม้ว่าผู้ซื้ออาจจำเป็นต้องใช้บริการของทนายความหรือผู้ชำนาญการมืออาชีพในการดำเนินการบางกระบวนการ ก็ให้ถือว่าผู้ซื้อไม่ได้ว่าจ้างบุคคลภายนอกมาอำนวยความสะดวกในการดำเนินการใดๆ นอกจากตามที่กฎหมายกำหนดหรือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติโดยทั่วไป

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระยะเวลาจะวัดเป็นจำนวนวัน โดยใช้ข้อมูลค่ามัธยฐานของจำนวนวันที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการแต่ละขั้นตอนซึ่งได้มาจากการสำรวจจากทนายความ ผู้ตรวจรับรองเอกสาร และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยอยู่บนข้อสมมติให้ระยะเวลาสั้นที่สุดที่ใช้สำหรับหนึ่งกระบวนการ คือ หนึ่งวัน และแม้ว่ากระบวนการบางอย่างสามารถดำเนินการไปพร้อมๆ กันได้ ให้มีข้อสมมติว่าในแต่ละวันสามารถเริ่มกระบวนการใหม่ได้เพียง 1 กระบวนการเท่านั้น และสมมติให้ผู้ซื้อมีความตั้งใจในการดำเนินการให้ทุกอย่างแล้วเสร็จโดยเร็วที่สุดด้วย ถ้าหากกระบวนการใดสามารถเร่งให้เร็วขึ้นได้โดยเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมให้เร็วกว่าที่เร็วกว่านั้นมาดำเนินการ แต่ต้องไม่ผิดกฎหมายและเป็นทางเลือกที่คนส่วนใหญ่ถือปฏิบัติ นอกจากนี้ หากกระบวนการใดสามารถดำเนินการไปพร้อมๆ กันได้ ให้สมมติว่ากระบวนการดังกล่าวดำเนินการไปพร้อมกัน รวมทั้งให้ถือว่าคู่สัญญาทุกฝ่ายรับรู้กระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่นั้น ทั้งนี้ ระยะเวลาที่ใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูลไม่นับว่าเป็นระยะเวลาในการดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายจะถูกวัดในรูปของร้อยละของมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งสมมติให้มีมูลค่าเท่ากับ 50 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว ค่าใช้จ่ายจะนับเฉพาะที่กำหนดไว้ในกฎหมายเท่านั้น และรวมถึงค่าธรรมเนียม ค่าโอน อาคารเสตมป์ และค่าใช้จ่ายที่กรมที่ดิน สำหรับค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับผู้ตรวจรับรองเอกสาร ทนายความและหน่วยงานภาครัฐ ภาษีอื่นๆ เช่น ภาษีกำไรจากทรัพย์สินและภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น ไม่ถูกนับรวมเป็นค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายที่นับทั้งส่วนที่เป็นภาระของผู้ซื้อและภาระของผู้ขาย ถ้าการประมาณการค่าใช้จ่ายที่ได้จากแหล่งข้อมูลมีความแตกต่างกัน จะใช้ค่ามัธยฐานของข้อมูลนั้นๆ

ตารางที่ 4 ข้อพิจารณาในเรื่องการโอนและจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์

กระบวนการในการโอนและจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ (จำนวนครั้ง)
<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการก่อนการโอนและจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ เช่น การตรวจสอบภาระจำนอง การตรวจสอบสัญญาซื้อขาย การจ่ายค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

<ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการโอนและจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ในเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการโอนและจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เช่น การแจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์แก่เทศบาล เป็นต้น
ระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละกระบวนการ (วัน)
<ul style="list-style-type: none"> • ไม่นับรวมเวลาที่ใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูล • แต่ละกระบวนการไม่สามารถเริ่มต้นภายในวันเดียวกันได้ • กระบวนการสิ้นสุดลงเมื่อได้รับเอกสารสำคัญอันเป็นผลลัพธ์ของกระบวนการแล้ว • ไม่มีการติดต่อหรือรู้จักเจ้าหน้าที่ภาครัฐมาก่อน
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (ร้อยละของมูลค่าทรัพย์สิน)
<ul style="list-style-type: none"> • ค่าใช้จ่ายที่ถูกกฎหมายเท่านั้น (ไม่รวมเงินสินบน) • ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีกำไรจากทรัพย์สิน

5. การได้รับสินเชื่อ (Getting Credit)

การวิจัยของ Doing Business ได้สร้างมาตรวัดสำหรับสิทธิทางกฎหมายของทั้งผู้กู้และผู้ให้กู้ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเครดิตออกเป็น 2 ชุด โดยตัวชี้วัดชุดแรกจะเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายและกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้ว่าสามารถช่วยสนับสนุนการกู้ยืมได้อย่างไร ตัวชี้วัดชุดที่สองทำการวัดความครอบคลุม ความน่าเชื่อถือ และความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลเครดิตที่จัดเก็บโดยภาครัฐหรือเอกชนที่ได้รับอนุญาต

ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิทางกฎหมายของผู้กู้และผู้ให้กู้จะสำรวจจากผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายการเงิน และตรวจสอบความถูกต้องกับกฎและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงข้อมูลที่สาธารณชนรับทราบเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายและกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะนำไปตรวจสอบอีกหลายครั้ง โดยผ่านการติดต่อพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งบุคคลอื่นๆ และแหล่งข้อมูลภาครัฐ ข้อมูลการสำรวจในแต่ละประเทศจะได้รับการประชุมทางโทรศัพท์หรือการเข้าเยี่ยมชมในสถานที่ประกอบการ

ดัชนีความแข็งแกร่งของสิทธิทางกฎหมาย

ดัชนีความแข็งแกร่งของสิทธิทางกฎหมายทำการวัดความแข็งแกร่งของกฎหมายล้มละลายและกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้ในการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้และลูกหนี้ อันจะนำไปสู่การสนับสนุนการตกลงกู้ยืม (ตารางที่ 5) ทั้งนี้ มี 2 กรณีศึกษา (กรณี A และกรณี B) ที่ใช้สำหรับการพิจารณาขอบเขตของระบบการทำธุรกรรมที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยกรณีศึกษาประกอบด้วย ผู้กู้ (บริษัท ABC) และผู้ให้กู้ (ธนาคาร BizBank) ในประเทศหนึ่งๆ การทำสัญญากู้ยืมอย่างน่าเชื่อถือ จะเกิดขึ้นได้จาก 2 กรณีเท่านั้น คือ กรณี A หรือกรณี B อย่างใดอย่างหนึ่ง

สมมติฐานเกี่ยวกับผู้กู้และผู้ให้กู้ มีดังนี้

- ABC เป็นบริษัทจำกัด และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในประเทศ
- บริษัท ABC มีพนักงาน 100 คน

● ABC มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศและดำเนินกิจการเฉพาะในเขตเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ

● ทั้งบริษัท ABC และธนาคาร Bizbank ไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างชาติ

นอกจากนี้ทั้ง 2 กรณีศึกษายังมีสมมติฐานประกอบอีก คือ ในกรณีศึกษา A บริษัท ABC ให้สิทธิการบังคับหลักประกันที่ไม่ให้สิทธิครอบครองแก่ผู้ให้กู้ในสังหาริมทรัพย์หมุนเวียนเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ เช่น หนี้ที่จะได้รับชำระหรือสินค้าคงคลัง เป็นต้น โดย ABC ยังคงเป็นทั้งเจ้าของและเป็นผู้ครอบครองสินทรัพย์นั้นอยู่ สำหรับในประเทศที่ไม่อนุญาตให้ใช้สิทธิการบังคับหลักประกันที่ไม่ให้สิทธิครอบครองแก่ผู้ให้กู้ในสังหาริมทรัพย์หมุนเวียนเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ก็สมมติให้ ABC กับ Bizbank จะทำการจัดการเรื่องการโอนกรรมสิทธิ์ในฐานะผู้ดูแลผลประโยชน์ในหลักทรัพย์ที่เป็นสังหาริมทรัพย์นั้น

ในกรณีศึกษา B บริษัท ABC ให้สิทธิการบังคับหลักประกันบนสินทรัพย์ของบริษัท ไม่ว่าจะรูปแบบใดก็ตาม เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้จากธนาคาร BizBank โดยบริษัท ABC ยังคงมีกรรมสิทธิ์และครอบครองสินทรัพย์นั้น

ดัชนีความแข็งแกร่งของสิทธิทางกฎหมาย ทำการพิจารณา 8 มิติที่เกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ค้ำประกันและอีก 2 มิติเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลาย ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางกฎหมายในแต่ละข้อดังต่อไปนี้จะได้คะแนนเท่ากับ 1 คือ

● บริษัทสามารถใช้สังหาริมทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ได้ โดยที่ยังเป็นผู้ครอบครองสินทรัพย์นั้น และสถาบันการเงินโดยทั่วไปยินดีรับสินทรัพย์นั้นเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้

● กฎหมายอนุญาตให้บริษัทสามารถใช้สิทธิการบังคับหลักประกันแบบไม่ให้สิทธิครอบครองแก่ผู้ให้กู้ในสังหาริมทรัพย์หมุนเวียนเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ โดยไม่ได้ระบุถึงลักษณะและประเภทของหลักทรัพย์นั้น

● กฎหมายอนุญาตให้บริษัทสามารถใช้สิทธิการบังคับหลักประกันแบบไม่มีสิทธิครอบครองแก่ผู้ให้กู้ในสินทรัพย์ทุกประเภทเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ โดยไม่ระบุถึงลักษณะและประเภทของหลักทรัพย์นั้น

● สิทธิในหลักทรัพย์นั้นรวมไปถึงทรัพย์สินในอนาคต และอาจรวมไปถึงผลผลิต การเพิ่มศักยภาพ หรือการทดแทนของทรัพย์สินเดิม

● คำบรรยายเกี่ยวกับลักษณะหนี้และภาระผูกพันรวมอยู่ในสัญญาการให้หลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้และเอกสาร สำคัญอื่นๆ ทำให้รับทราบทันทีที่ผูกพันกับหลักทรัพย์นั้นได้รับความคุ้มครองสูงสุดเท่าใด โดยไม่จำเป็นต้องระบุจำนวนที่ชัดเจน

● การจัดทำทะเบียนหลักทรัพย์ค้ำประกัน จะจัดกลุ่มตามสถานที่ตั้งและประเภทของสินทรัพย์ และทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เรียงตามชื่อของผู้ยื่นหลักทรัพย์ค้ำประกันนั้น

● เจ้าหนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันจะได้รับการชำระหนี้ก่อน (เช่น ก่อนการชำระภาษีและก่อนจ่ายเงินเดือนและเงินชดเชยให้พนักงาน เป็นต้น) หากมีการขายทอดตลาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน

● เจ้าหนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่ต้องอยู่ในภาวะรอการชำระหนี้ หากลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการตามคำสั่งศาล

● กฎหมายอนุญาตให้คู่สัญญาตกลงกันในข้อตกลงการยื่นหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้ว่า เจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิบังคับหลักประกันได้โดยไม่ต้องรอคำสั่งศาล
 ทั้งนี้ ดัชนีมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 10 โดยคะแนนที่สูงแสดงว่า กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้และกฎหมายล้มละลายมีรูปแบบที่ดี อันนำไปสู่ความสะดวกและความปลอดภัยต่อผู้ให้กู้

ตารางที่ 5 ข้อพิจารณาในเรื่องการได้รับสินเชื่อ

ดัชนีความแข็งแกร่งของสิทธิทางกฎหมาย (0-10)
<ul style="list-style-type: none"> ● การคุ้มครองสิทธิของผู้กู้และผู้ให้กู้ผ่านกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ค้ำประกันและกฎหมายล้มละลาย ● การคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันผ่านกฎหมายล้มละลาย
ดัชนีความลึกของข้อมูลเครดิต (0-6)
<ul style="list-style-type: none"> ● ขอบเขตและความง่ายในการเข้าถึงข้อมูลเครดิตที่รวบรวมโดยภาครัฐหรือเอกชนที่ได้รับอนุญาต
ความครอบคลุมของผู้ที่ขึ้นทะเบียนข้อมูลเครดิตที่รวบรวมโดยภาครัฐ (ร้อยละของจำนวนประชากรผู้ใหญ่)
<ul style="list-style-type: none"> ● จำนวนบุคคลทั่วไปและจำนวนบริษัทที่อยู่ในทะเบียนข้อมูลเครดิตที่รวบรวมโดยภาครัฐ คิดเป็นร้อยละของจำนวนประชากรผู้ใหญ่
ความครอบคลุมของบริษัทข้อมูลเครดิตที่ดำเนินการโดยเอกชน (ร้อยละต่อจำนวนประชากรผู้ใหญ่)
<ul style="list-style-type: none"> ● จำนวนบุคคลทั่วไปและจำนวนบริษัทที่ครอบคลุมโดยบริษัทข้อมูลเครดิตคิดเป็นร้อยละของจำนวนประชากรผู้ใหญ่

ที่มา ฐานข้อมูลของ ‘Doing Business’

ดัชนีความลึกของข้อมูลเครดิต

ดัชนีความลึกของข้อมูลเครดิต เป็นการวัดกฎเกณฑ์ที่มีผลกระทบต่อขอบเขต ความง่ายในการเข้าถึงและคุณภาพของข้อมูลเครดิตที่รวบรวมโดยองค์กรภาครัฐหรือบริษัทข้อมูลเครดิตของภาคเอกชน ทั้งนี้ หากองค์กรภาครัฐหรือบริษัทข้อมูลเครดิตเอกชนมีลักษณะตรงกับลักษณะใดๆ ดังต่อไปนี้ จะได้คะแนนในแต่ละข้อเท่ากับ 1 คะแนน

- ข้อมูลเครดิตมีทั้งเชิงบวก เช่น จำนวนเงินกู้และรูปแบบการผ่อนชำระหนี้ที่ตรงตามกำหนด เป็นต้น และเชิงลบ เช่น การผ่อนชำระหนี้ที่ไม่ตรงตามกำหนดเวลา จำนวนครั้งและยอดหนี้ที่กลายเป็นหนี้สูญ และภาวะการเป็นบุคคลล้มละลาย เป็นต้น

- มีข้อมูลเครดิตทั้งของบุคคลทั่วไปและบริษัท

- มีข้อมูลเครดิตจากทั้งห้างสรรพสินค้า ผู้ขายปลีก บริษัทที่ให้บริการสาธารณสุข โภค

และสถาบันการเงิน

- มีข้อมูลย้อนหลังมากกว่า 2 ปี ทั้งนี้ บริษัทข้อมูลเครดิตหรือองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเครดิตใดที่ทำการลบประวัติการผิดนัดชำระหนี้ทันทีที่หนี้ได้รับการชดใช้ จะได้คะแนน 0 คะแนนในข้อนี้

- มีข้อมูลจำนวนเงินกู้ที่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ของรายได้ต่อหัว บริษัท/องค์กรเครดิตที่ครอบคลุมร้อยละ 1 ของประชาชนวัยผู้ใหญ่จะได้ 1 คะแนนในข้อนี้

- โดยกฎหมายแล้ว ผู้กู้มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลเครดิตของตนจากบริษัทข้อมูลเครดิตหรือองค์กรภาครัฐในลักษณะเดียวกันที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ

ทั้งนี้ ดัชนีมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 6 โดยคะแนนที่มากแสดงถึงข้อมูลเครดิตที่มากขึ้นทั้งจากองค์กรภาครัฐและบริษัทข้อมูลเครดิตเอกชนเพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจปล่อยกู้ ถ้าองค์กรที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเครดิตไม่มีการดำเนินการหรือครอบคลุมเพียงแค่อ้อยละ 0.1 ของจำนวนประชากรวัยผู้ใหญ่ คะแนนสำหรับดัชนีความลึกของข้อมูลเครดิตจะเท่ากับ 0 คะแนน

ตัวอย่างเช่น ในประเทศลิทัวเนีย เมืองครัทที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเครดิตทั้งภาครัฐและบริษัทข้อมูลเครดิตเอกชน โดยทั้ง 2 องค์กรมีข้อมูลเครดิตทั้งเชิงบวกและเชิงลบ (คะแนนเท่ากับ 1) และมีข้อมูลเครดิตทั้งของบุคคลทั่วไปและบริษัท (คะแนนเท่ากับ 1) แม้องค์กรภาครัฐจะไม่มีกรรวบรวมข้อมูลจากห้างสรรพสินค้าหรือบริษัทที่ให้บริการสาธารณสุขไปรษณีย์ แต่บริษัทข้อมูลเครดิตเอกชนก็มีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งดังกล่าวเอาไว้ (คะแนนเท่ากับ 1) นอกจากนี้ แม้ว่าบริษัทเอกชนจะไม่มีข้อมูลเครดิตย้อนหลังเกินกว่า 2 ปี แต่องค์กรภาครัฐก็การเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ (คะแนนเท่ากับ 1) องค์กรภาครัฐรวบรวมข้อมูลเครดิตที่ครอบคลุมเงินกู้ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 50,000 ลิตส์ขึ้นไป ในขณะที่บริษัทข้อมูลเครดิตเอกชนรวบรวมสินเชื่อทุกจำนวน (คะแนนเท่ากับ 1) องค์กรภาครัฐรวบรวมข้อมูลเครดิตที่ครอบคลุมเงินกู้ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 3,493 เหรียญสหรัฐอเมริกาหรือมากกว่า (ประมาณร้อยละ 44 ของรายได้เฉลี่ยต่อหัว) ในขณะที่บริษัทข้อมูลเครดิตเอกชนรวบรวมข้อมูลสินเชื่อทุกจำนวน (คะแนนเท่ากับ 1) อีกทั้ง ผู้ก้ยังมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลเครดิตของตนได้จากบริษัทข้อมูลเครดิตเอกชนและองค์กรภาครัฐที่รวบรวมข้อมูลเครดิต (คะแนนเท่ากับ 1) เมื่อรวมทุกๆ ตัวชี้วัดแล้ว ปรากฏว่าประเทศลิทัวเนียได้คะแนนเท่ากับ 6

ความครอบคลุมของบริษัทข้อมูลเครดิตภาครัฐ

ตัวชี้วัดความครอบคลุมของบริษัทข้อมูลเครดิตภาครัฐ จะพิจารณาจำนวนของบุคคลทั่วไปและจำนวนบริษัทที่อยู่ในทะเบียนของบริษัทข้อมูลเครดิตภาครัฐ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการผ่อนชำระหนี้ หนี้ที่ยังค้างอยู่หรือหนี้ที่ยังไม่ได้จ่าย ย้อนหลังไป 5 ปี โดยจำนวนหนี้ในที่นี้จะวัดในรูปของร้อยละต่อจำนวนประชากรผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป ในปี พ.ศ. 2553 อ้างอิงตามรายงาน World Development Indicators ของธนาคารโลก) องค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเครดิต หมายถึงระบบฐานข้อมูลที่ดำเนินการโดยภาครัฐ (โดยปกติ คือ ธนาคารกลางหรือหน่วยงานกำกับธนาคารพาณิชย์) ซึ่งทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือและเครดิตของผู้กู้ (ทั้งบุคคลธรรมดาและบริษัท) ในระบบการเงิน และสถาบันการเงินจะต้องเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ในกรณีที่ไม่เมืองครัดดังกล่าว ให้ถือว่าคะแนนความครอบคลุมเท่ากับ 0

ความครอบคลุมของบริษัทข้อมูลเครดิตเอกชน

ตัวชี้วัดความครอบคลุมของบริษัทข้อมูลเครดิตเอกชน จะวัดจากจำนวนของบุคคลทั่วไปและบริษัทห้างร้านที่อยู่ในทะเบียนข้อมูลเครดิต ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการชำระหนี้ หนี้ค้างจ่ายหรือยอดหนี้ค้างจ่ายย้อนหลัง 5 ปี โดยวัดในรูปร้อยละของจำนวนประชากรผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป ในปี พ.ศ. 2553 อ้างอิงตามรายงาน World Development Indicators ของธนาคารโลก) บริษัทข้อมูลเครดิตเอกชน หมายถึง บริษัทเอกชนหรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่จัดทำระบบฐานข้อมูล

เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือและเครดิตของผู้กู้ (ทั้งบุคคลธรรมดาและบริษัท) ในระบบการเงิน และช่วยเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ทั้งนี้ บริษัทสำรวจความน่าเชื่อถือทางการเงินและรายงานข้อมูลเครดิตที่ไม่ได้ดำเนินการในลักษณะเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์ต่างๆ จะไม่นับเป็นบริษัทข้อมูลเครดิต อย่างไรก็ตาม ถ้าไม่มีบริษัทข้อมูลเครดิตเอกชนให้ถือว่าคะแนนความครอบคลุมเท่ากับ 0

6. การคุ้มครองนักลงทุน (Protecting Investors)

การวิจัยของ Doing Business ในเรื่องการคุ้มครองนักลงทุนจะวัดความเข้มแข็งในการคุ้มครองนักลงทุน ผู้ถือหุ้นรายย่อยต่อการทุจริตหรือประพฤตินิชอบของผู้บริหารในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบริษัท โดยตัวชี้วัดการคุ้มครองนักลงทุนจะมี 3 มิติ คือ ความโปร่งใสของการทำธุรกรรม (ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล) การชดเชยค่าเสียหายของผู้บริหาร (ดัชนีการชดเชยค่าเสียหายของผู้บริหาร) และความเป็นไปได้ที่นักลงทุนยื่นฟ้องพนักงานและผู้บริหารที่ประพฤตินิชอบในทำนองที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบริษัท (ดัชนีความง่ายของนักลงทุนในการฟ้องคดี) โดยข้อมูลได้มาจากผู้เชี่ยวชาญกฎหมายธุรกิจ และกฎระเบียบทางด้านหลักทรัพย์ กฎหมายว่าด้วยบริษัทเอกชน และหลักฐานที่ปรากฏในศาล การจัดลำดับดัชนีความเข้มข้นในการคุ้มครองนักลงทุน วัดจากค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ เพื่อให้ข้อมูลสามารถนำไปเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ ต้องกำหนดให้มีสมมติฐานต่างๆ ไว้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานเกี่ยวกับบริษัท โดยบริษัท (Buyer) ต้อง

- เป็นบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่สำคัญที่สุดของประเทศ และหากตลาดหลักทรัพย์มีบริษัทจดทะเบียนไม่ถึง 10 บริษัท หรือประเทศนั้นไม่มีตลาดหลักทรัพย์ ให้ถือว่า Buyer เป็นบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ที่มีผู้ถือหุ้นจำนวนมาก

- มีคณะกรรมการบริหารและประธานกรรมการบริหารที่มีอำนาจเต็มดำเนินการแทน Buyer ถึงแม้ว่ากฎหมายไม่ได้กำหนดให้มีเป็นการเฉพาะก็ตาม

- เป็นบริษัทที่ดำเนินการด้านอุตสาหกรรม

- มีเครือข่ายการจัดจำหน่ายสินค้าเป็นของตนเอง

สมมติฐานเกี่ยวกับธุรกรรม

- เจมส์เป็นผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจในการควบคุมบริษัท Buyer และอยู่ในคณะกรรมการบริหาร โดยถือหุ้นประมาณร้อยละ 60 ของ Buyer และมีสิทธิในการเลือกกรรมการบริหาร 2 คน จากทั้งหมด 5 คน

- เจมส์ยังถือหุ้นร้อยละ 90 ของบริษัท Seller ซึ่งเป็นบริษัทที่มีเครือข่ายร้านค้าปลีก ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมา Seller มีการปิดกิจการร้านค้าปลีกไปหลายแห่ง

- เจมส์เสนอให้ Buyer ทำการซื้อรถบรรทุกที่ไม่ได้ใช้ของ Seller เพื่อใช้ในการขยายเครือข่ายการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารของ Buyer ซึ่งทาง Buyer ก็ตกลงเห็นชอบ ทั้งนี้ ราคาที่ต้องจ่ายมีค่าเท่ากับร้อยละ 10 ของทรัพย์สินทั้งหมดของ Buyer และมีราคาสูงกว่ามูลค่าตลาด

- ธุรกรรมดังกล่าวเป็นการดำเนินกิจกรรมปกติของบริษัทและไม่ได้อยู่นอกเหนืออำนาจของบริษัท

- Buyer ตกลงทำธุรกรรมนั้น และได้รับความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้องแล้ว รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลธุรกรรมนั้นแล้ว (เพื่อแสดงว่าธุรกรรมนั้นเกิดขึ้นจริง)

- ธุรกรรมดังกล่าวทำให้ Buyer เสียเปรียบ และผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ ฟ้องร้องเจมส์และผู้อื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำธุรกรรมนั้น

ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ (ตารางที่ 6) คือ

- ผู้บริหารระดับใดมีสิทธิตามกฎหมายในการดำเนินการในนามของบริษัท และอย่างไร โดยมีคะแนนเท่ากับ 0 หมายความว่า ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้จัดการเพียงคนเดียวมีอำนาจเต็มในการดำเนินการในนามของบริษัทได้ และคะแนนเท่ากับ 1 หากผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการบริหารต้องร่วมลงคะแนนเสียง และเจมส์สามารถลงคะแนนเสียงได้ คะแนนเท่ากับ 2 หากคณะกรรมการบริหารต้องลงคะแนนเสียงและเจมส์ไม่ได้รับอนุญาตให้ร่วมลงคะแนนเสียง คะแนนเท่ากับ 3 หากผู้ถือหุ้นต้องลงคะแนนเสียงและเจมส์ไม่ได้รับอนุญาตให้ลงคะแนนเสียง

- จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน หน่วยงานกำกับดูแล หรือผู้ถือหุ้น อย่างทันทีหรือไม่ หากไม่จำเป็นต้องมีการเปิดเผยข้อมูลจะได้คะแนนเท่ากับ 0 หากต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมนั้นๆ แต่ไม่ต้องเปิดเผยเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของเจมส์ได้คะแนนเท่ากับ 1 และคะแนนเท่ากับ 2 หากต้องเปิดเผยทั้งข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมนั้นและผลประโยชน์ทับซ้อนของเจมส์

- จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทหรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 หากไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมในรายงานประจำปี คะแนนเท่ากับ 1 หากต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมนั้นในรายงานประจำปี แต่ไม่ต้องเปิดเผยเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของเจมส์ และคะแนนเท่ากับ 2 หากต้องเปิดเผยทั้งข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมนั้นและผลประโยชน์ทับซ้อนของเจมส์ในรายงานประจำปี

- เจมส์จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลต่อคณะกรรมการบริษัทหรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 หากไม่จำเป็นต้องมีการเปิดเผยข้อมูลใดๆ คะแนนเท่ากับ 1 หากเจมส์จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน โดยไม่มีการกำหนดลักษณะข้อมูลเป็นการเฉพาะ และคะแนนเท่ากับ 2 หากเจมส์จำเป็นต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงทั้งหมดอันเกี่ยวกับผลประโยชน์ของเจมส์ในธุรกรรมระหว่าง Buyer และ Seller

- จำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบจากภายนอกทำการพิจารณาตรวจสอบธุรกรรมก่อนที่ธุรกรรมนั้นจะเกิดขึ้นหรือไม่ หากไม่จำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบจากภายนอก คะแนนเท่ากับ 0 และหากจำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบจากภายนอก คะแนนเท่ากับ 1

ทั้งนี้ ดัชนีมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 10 โดยค่าที่สูงขึ้นแสดงถึงการเปิดเผยข้อมูลที่มากขึ้น ตัวอย่างเช่น ในประเทศโปแลนด์ คณะกรรมการบริหารของบริษัทจะต้องเห็นชอบในการดำเนินธุรกรรม และเจมส์ไม่ได้รับอนุญาตให้ลงคะแนนเสียง (คะแนนเท่ากับ 2) Buyer จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าหุ้น ซึ่งรวมถึงข้อมูลผลประโยชน์ทับซ้อนในทันที (คะแนนเท่ากับ 2) อีกทั้ง Buyer ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมและการเป็นผู้ถือหุ้นของเจมส์ทั้งใน Buyer และ Seller ในรายงานประจำปีของบริษัท (คะแนนเท่ากับ 2) นอกจากนี้ ก่อนที่จะดำเนินธุรกรรมเจมส์จะต้องเปิดเผยเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของตนต่อคณะกรรมการบริหาร แต่ไม่มีการระบุลักษณะข้อมูลที่ต้องเปิดเผย

(คะแนนเท่ากับ 1) และกฎหมายของประเทศโปแลนด์ไม่ได้บังคับให้ต้องมีผู้ตรวจสอบจากภายนอกทำการตรวจสอบธุรกรรมนั้นก่อนที่จะเกิดขึ้นจริง (คะแนนเท่ากับ 0) ดังนั้น เมื่อรวมคะแนนทั้งหมดแล้วพบว่าประเทศโปแลนด์ได้คะแนนเท่ากับ 7 สำหรับดัชนีการเปิดเผยข้อมูล

ตารางที่ 6 ข้อพิจารณาในเรื่องการคุ้มครองนักลงทุน

ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (0-10)
<ul style="list-style-type: none"> ● ใครที่มีอำนาจให้ความเห็นชอบในธุรกรรมที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ● การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
ดัชนีความสามารถในการเรียกร้องให้ผู้บริหารชดใช้ความเสียหาย (0-10)
<ul style="list-style-type: none"> ● ความสามารถของผู้ถือหุ้นในการเรียกร้องให้ผู้ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนและผู้บริหารที่เห็นชอบในธุรกรรมที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนดังกล่าวชดใช้ความเสียหาย ● แนวทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปแบบความเสียหาย การนำกำไรที่ได้มาชดใช้คืนบริษัท การเสียค่าปรับและการจำคุก เป็นต้น ● ความสามารถของผู้ถือหุ้นในการฟ้องร้องโดยตรงหรือโดยอ้อม
ดัชนีความสะดวกในการฟ้องคดีของผู้ถือหุ้น (0-10)
<ul style="list-style-type: none"> ● ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลภายในของบริษัทและร้องขอให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถตรวจค้นได้โดยไม่ต้องฟ้องร้องคดีต่อศาล ● เอกสารและข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการไต่สวน
ดัชนีความแข็งแกร่งในการคุ้มครองสิทธินักลงทุน
<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นการหาค่าเฉลี่ยรวมของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล ดัชนีความสามารถในการเรียกร้องให้ผู้บริหารชดใช้ความเสียหาย และดัชนีความสะดวกในการฟ้องคดีของผู้ถือหุ้น

ดัชนีความสามารถในการเรียกร้องให้ผู้บริหารชดใช้ความเสียหาย

มี 7 องค์ประกอบ คือ

- โจทก์ที่เป็นผู้ถือหุ้นสามารถผูกพันให้เจมส์ต้องชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบริษัทอันเกิดจากธุรกรรมระหว่าง Buyer และ Seller ได้หรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 ในกรณีที่ไม่สามารถผูกพันให้เจมส์ต้องรับผิดชอบหรือรับผิดชอบเฉพาะในกรณีที่เกิดการทุจริตหรือจงใจให้เกิดความเสียหาย และคะแนนเท่ากับ 1 ในกรณีที่สามารถผูกพันให้เจมส์ต้องชดใช้ความเสียหายหากมีส่วนในการชักจูงให้คณะกรรมการเห็นชอบในธุรกรรมนั้นหรือกระทำการโดยประมาทเลินเล่อ และคะแนนเท่ากับ 2 หากเจมส์จะต้องชดใช้ความเสียหายในกรณีที่ธุรกรรมนั้นเป็นการเอาเปรียบผู้ถือหุ้นรายอื่น

- โจทก์ที่เป็นผู้ถือหุ้นสามารถผูกพันให้คณะกรรมการบริหารหรือประธานกรรมการบริหารที่เห็นชอบในธุรกรรมนั้นต้องชดใช้ความเสียหายอันเกิดกับบริษัทหรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 หากผู้เห็นชอบไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้ความเสียหายหรือชดใช้เฉพาะในกรณีที่เกิดการทุจริตหรือจงใจให้เกิดการทุจริต และคะแนนเท่ากับ 1 หากผู้ให้ความเห็นชอบจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายในฐานะประมาทเลินเล่อ และคะแนนเท่ากับ 2 หากผู้ให้ความเห็นชอบธุรกรรมนั้นจะต้องชดใช้ความเสียหายในกรณีที่ธุรกรรมนั้นเอาเปรียบผู้ถือหุ้นรายอื่น

- ศาลสามารถสั่งให้ธุรกรรมนั้นเป็นโมฆะได้หรือไม่ ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าคำฟ้องของโจทก์มีมูล โดยคะแนนเท่ากับ 0 หากศาลไม่สามารถสั่งให้ธุรกรรมนั้นเป็นโมฆะได้หรือสั่งให้เป็นโมฆะได้เฉพาะในกรณีที่เกิดการทุจริตหรือจงใจทุจริตเท่านั้น และคะแนนเท่ากับ 1 หากศาลสามารถสั่งให้ธุรกรรมนั้นเป็นโมฆะได้ ในกรณีที่ธุรกรรมนั้นไม่เป็นผลดีต่อผู้ถือหุ้นรายอื่น และคะแนนเท่ากับ 2 หากศาลสามารถสั่งให้ธุรกรรมเป็นโมฆะในกรณีที่ธุรกรรมนั้นไม่เป็นธรรมหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน

- เจมส์ต้องจ่ายชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดกับบริษัทอันสืบเนื่องมาจากธุรกรรมนั้นหรือไม่ หากคำฟ้องของโจทก์พิสูจน์ได้ว่าเป็นจริง โดยคะแนนเท่ากับ 0 หากไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหาย และคะแนนเท่ากับ 1 หากต้องชดใช้ค่าเสียหาย

- กรณีที่พิสูจน์ได้ว่าคำฟ้องของโจทก์เป็นจริง เจมส์จะต้องนำกำไรที่ได้รับจากการทำธุรกรรมนั้นส่งคืนให้บริษัทหรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 ถ้าไม่ต้องส่งกำไรคืนบริษัท และคะแนนเท่ากับ 1 หากต้องส่งกำไรคืนบริษัท

- เจมส์สามารถถูกสั่งปรับและถูกจำคุกหรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 ถ้าหากไม่สามารถสั่งปรับและจำคุกเจมส์ได้ และคะแนนเท่ากับ 1 หากสามารถสั่งปรับและจำคุกเจมส์ได้

- โจทก์ที่เป็นผู้ถือหุ้นสามารถฟ้องร้องได้โดยตรงหรือโดยอ้อมเกี่ยวกับความเสียหายอันเกิดขึ้นกับบริษัทหรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 หากไม่สามารถทำการฟ้องร้องต่อศาลได้หรือสามารถฟ้องร้องต่อศาลได้เฉพาะผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ของหุ้นทั้งหมด และคะแนนเท่ากับ 1 ในกรณีที่การฟ้องร้องสามารถกระทำได้โดยตรงโดยผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 10 หรือต่ำกว่านั้น

ทั้งนี้ ดัชนีมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 10 โดยค่าที่สูงแสดงให้เห็นถึงการผูกพันความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารที่สูงขึ้น ตัวอย่างเช่น ในประเทศปานามา การที่จะผูกพันให้เจมส์ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหาย โจทก์จะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าเจมส์ทำการชักจูงให้คณะกรรมการบริหารให้ความเห็นชอบในธุรกรรมนั้นหรือเจมส์ประมาทเลินเล่อ (คะแนนเท่ากับ 1) สำหรับการผูกพันความรับผิดชอบของคณะกรรมการผู้ให้ความเห็นชอบในการทำธุรกรรมนั้น ผู้ฟ้องต้องพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าคณะกรรมการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อ (คะแนนเท่ากับ 1) และการที่ศาลไม่สามารถสั่งให้ธุรกรรมที่ไม่เป็นธรรมเป็นโมฆะได้ (คะแนนเท่ากับ 0) หากเจมส์ถูกพิสูจน์ได้ว่าทำผิดจริง เจมส์ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บริษัท (คะแนนเท่ากับ 1) แต่ไม่จำเป็นต้องนำส่งคืนกำไรที่ได้จากการทำธุรกรรมนั้น (คะแนนเท่ากับ 0) นอกจากนี้ ถ้าไม่สามารถสั่งปรับหรือจำคุกเจมส์ได้จากความผิดในกรณีนี้ (คะแนนเท่ากับ 0) และการฟ้องร้องต่อศาลสามารถกระทำได้โดยตรงสำหรับผู้ถือหุ้นที่มีหุ้นเท่ากับร้อยละ 10 หรือต่ำกว่า (คะแนนเท่ากับ 1) ดังนั้นเมื่อรวมคะแนนแล้ว พบว่าประเทศปานามาได้คะแนนเท่ากับ 4 สำหรับดัชนีความสามารถในการเรียกร้องให้ผู้บริหารชดใช้ความเสียหาย

ดัชนีความสะดวกในการฟ้องคดีของผู้ถือหุ้น มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ

- เอกสารของโจทก์ที่เป็นผู้ถือหุ้นหากสามารถเรียกร้องให้จำเลยหรือพยานนำมาแสดงต่อศาลระหว่างการไต่สวน จะได้คะแนนเท่ากับ 1 ในทุกๆ ประเภทข้อมูลที่สามารถเรียกร้องได้ ดังต่อไปนี้ ข้อมูลที่จำเลยระบุว่าจะใช้เป็นหลักฐานในการสู้คดี ข้อมูลที่สามารถใช้พิสูจน์ข้อเท็จจริงตามคำฟ้องของโจทก์ ข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน และข้อมูลที่สามารถนำไปสู่การค้นพบข้อมูลใหม่ๆ

- โจทก์สามารถซักถามจำเลยและพยานได้หรือไม่ในระหว่างการไต่สวน โดยคะแนนเท่ากับ 0 หากไม่สามารถซักถามได้ คะแนนเท่ากับ 2 หากสามารถซักถามได้ แต่คำซักถามนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้พิพากษา

● โจทก์สามารถระบุเรียกร้องเอกสารที่เกี่ยวข้องจากจำเลยอย่างกว้างๆ ได้ โดยไม่ต้องระบุเป็นการเฉพาะว่าต้องการเอกสารใดบ้าง โดยคะแนนเท่ากับ 0 ในกรณีที่ไม่สามารถเรียกร้องได้ และคะแนนเท่ากับ 1 หากสามารถเรียกร้องเอกสารได้

● ผู้ถือหุ้นที่มีหุ้นเท่ากับร้อยละ 10 หรือต่ำกว่า สามารถร้องขอให้เจ้าพนักงานของรัฐสอบสวนการทำธุรกรรมระหว่าง Buyer และ Seller โดยไม่จำเป็นต้องยื่นฟ้องต่อศาลได้หรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 หากไม่สามารถกระทำได้ และคะแนนเท่ากับ 1 หากสามารถกระทำได้

● ผู้ถือหุ้นที่มีหุ้นเท่ากับร้อยละ 10 หรือต่ำกว่า มีสิทธิในการตรวจสอบเอกสารการทำธุรกรรมก่อนทำการฟ้องร้องหรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 ถ้าไม่มีสิทธิตรวจสอบ และคะแนนเท่ากับ 1 ถ้ามีสิทธิตรวจสอบ

● มาตรฐานการพิสูจน์หลักฐานสำหรับคดีทางแพ่งต่ำกว่ามาตรฐานสำหรับคดีทางอาญาหรือไม่ โดยคะแนนเท่ากับ 0 หากไม่น้อยกว่า และคะแนนเท่ากับ 1 หากน้อยกว่า

ทั้งนี้ ดัชนีมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 10 โดยคะแนนที่สูงแสดงถึงอำนาจของผู้ถือหุ้นที่มากขึ้น ในการตรวจสอบการทำธุรกรรม ตัวอย่างเช่น ในประเทศกรีซ หากโจทก์สามารถเข้าถึงเอกสารที่จำเลยตั้งใจนำมาใช้ต่อสู้คดีและสามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง (คะแนนเท่ากับ 2) และถ้าโจทก์ยังสามารถซักถามจำเลยและพยานได้ในศาล หากคำถามนั้นได้รับความเห็นชอบจากศาลก่อนการไต่สวน (คะแนนเท่ากับ 1) โจทก์จำเป็นต้องระบุให้ชัดเจนในการเรียกร้องเอกสารจากจำเลยว่าต้องการเอกสารใด (เช่น สัญญาการซื้อขายระหว่าง Buyer และ Seller ที่ทำขึ้นในวันที่ 15 กรกฎาคม 2549) มิใช่เพียงระบุประเภทเอกสารอย่างกว้างๆ เช่น เอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม เป็นต้น (คะแนนเท่ากับ 0) สำหรับผู้ถือหุ้นที่มีหุ้นเท่ากับร้อยละ 5 ของหุ้นทั้งหมดของบริษัท Buyer สามารถร้องขอให้เจ้าพนักงานของรัฐทำการตรวจสอบพฤติกรรมที่น่าสงสัยของเจมส์และประธานกรรมการบริหารได้โดยไม่ต้องรอคำสั่งศาล (คะแนนเท่ากับ 1) และผู้ถือหุ้นทุกคนมีสิทธิที่จะตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับธุรกรรมนั้นๆ ก่อนตัดสินใจยื่นฟ้องร้องต่อศาล (คะแนนเท่ากับ 1) กรีซมีมาตรฐานการพิสูจน์คดีสำหรับคดีแพ่งอยู่ในระดับเดียวกับคดีอาญา (คะแนนเท่ากับ 0) เมื่อรวมคะแนนทั้งหมดพบว่าประเทศกรีซมีดัชนีความง่ายในการฟ้องร้องคดีของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 5

ดัชนีความเข้มแข็งในการคุ้มครองสิทธิของนักลงทุน

ดัชนีความเข้มแข็งในการคุ้มครองสิทธิของนักลงทุนคำนวณจากค่าเฉลี่ยระหว่างดัชนีการเปิดเผยข้อมูล ดัชนีความสามารถในการเรียกร้องให้ผู้บริหารชดเชยความเสียหาย และดัชนีความง่ายในการฟ้องร้องคดีของผู้ถือหุ้น โดยดัชนีมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 10 และค่าที่สูงขึ้นแสดงถึงการคุ้มครองสิทธิของนักลงทุนที่เข้มข้นขึ้น

7. การชำระภาษี (Paying Taxes)

การวิจัยของ Doing Business ในเรื่องนี้จะพิจารณาภาษีและเงินสมทบทั้งหมดที่บริษัทเอกชนขนาดกลางต้องจ่ายตามกฎหมายภายในแต่ละปี และพิจารณาภาระทางธุรกรรมในการดำเนินการเสียภาษีและจ่ายเงินสมทบ สำหรับหัวข้อด้านการชำระภาษีนี้ได้ถูกพัฒนาและนำมาปฏิบัติภายใต้ความร่วมมือกับ PricewaterhouseCoopers (PWC) โดยภาษีและเงินสมทบนี้รวมถึง กำไรหรือภาษีเงินได้นิติบุคคล เงินสมทบประกันสังคม และภาษีเงินเดือนที่จ่ายให้โดยนายจ้าง ภาษีทรัพย์สิน

ภาษีการโอนทรัพย์สิน ภาษีที่เก็บจากเงินปันผล ภาษีกำไรจากทรัพย์สิน ภาษีการทำธุรกรรมทางการเงิน ภาษีการกำจัดของเสีย ภาษีล้อเลื่อน และภาษีการใช้ถนนสาธารณะ

การจัดลำดับการชำระภาษีที่สะดวกนั้นมาจากการจัดอันดับเปอร์เซ็นต์อย่างง่ายโดยเฉลี่ยจากตัวชี้วัดที่นำมาประยุกต์ใช้เกณฑ์ที่อาจจะตีความหมายได้ว่าเป็นอัตราภาษีรวมที่สูงที่สุดของประเทศ 30% โดยการคำนวณแบบรายปีเป็นฐาน สำหรับปีนี้อัตราชำระภาษีรวมอยู่ที่ 32.5% โดยมีผลกระทบในการมีผลกระทบหากเกิดกรณีอัตราภาษีต่ำมากบนการจัดอันดับของความง่ายในการชำระภาษี

Doing Business ได้ทำการวัดผลจากภาษีและเงินสมทบทั้งหมดที่รัฐบาลทุกระดับเรียกเก็บจากบริษัทที่ดำเนินกิจการทั่วไป และการจ่ายภาษีและเงินสมทบมีผลต้องบรายได้ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการวิจัยของ Doing Business พิจารณาเกินไปกว่านิยามของภาษีโดยทั่วไป เนื่องจากนิยามภาษีที่ใช้โดยทั่วไปนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการจัดทำบัญชีประชาชาติในส่วนที่เกี่ยวกับภาครัฐซึ่งหมายถึงเงินที่บริษัทต้องจ่ายให้ภาครัฐโดยไม่สามารถเรียกร้องสิ่งใดตอบแทนได้ แต่ Doing Business ไม่ได้ทำตามนิยามดังกล่าว เนื่องจากต้องการพิจารณาการจ่ายเงินที่มีผลกระทบต่อบัญชีของบริษัทมากกว่าบัญชีของภาครัฐ ทั้งนี้ ความแตกต่างที่สำคัญคือในส่วนของเงินสมทบประกันสังคมและภาษีมูลค่าเพิ่ม Doing Business ครอบคลุมเงินสมทบประกันสังคมที่นายจ้างถูกกำหนดให้จ่ายเข้าสู่กองทุนเกษียณอายุเอกชนหรือกองทุนประกันสังคมของลูกจ้าง ในขณะที่ตัวชี้วัดนี้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ได้มีผลต่อกำไรทางบัญชีของบริษัท กล่าวคือ ภาษีประเภทนี้ไม่ได้ถูกสะท้อนในงบรายได้ของบริษัท

การวิจัยใช้กรณีศึกษาเพื่อทำการวัดภาษีและเงินสมทบที่บริษัทเอกชนทั่วไปต้องจ่ายให้แก่รัฐและความซับซ้อนของการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี กรณีศึกษานี้ใช้งบการเงินจำนวนหนึ่งและสมมติฐานเกี่ยวกับธุรกรรมที่ดำเนินไปในช่วงเวลาหนึ่งปี ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษีในแต่ละประเทศจะทำการคำนวณภาษีและเงินสมทบที่จะต้องจ่ายในกรณีมาตรฐานต่างๆ ไป นอกจากนี้ ข้อมูลยังรวมถึงความถี่ของการยื่นภาษีและระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีในแต่ละประเทศ และเพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบผลระหว่างประเทศได้ Doing Business จึงกำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับภาษีและบริษัทไว้

วิธีการสำหรับตัวชี้วัดการชำระภาษีได้รับประโยชน์จากการร่วมหารือของสมาชิก International Tax Dialogue และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ที่จะนำไปสู่คำตอบของคำถามในแบบสอบถาม การพิจารณาข้อมูลอื่นๆ ภายใต้อาชีพค่าจ้างสำหรับงานวิจัยเพิ่มเติม และการประยุกต์ใช้ของภาษีรวมสำหรับจุดประสงค์ในการคำนวณเพื่อนจัดอันดับในการชำระภาษีได้สะดวก

สมมติฐานเกี่ยวกับบริษัท กำหนดไว้ ดังนี้

- เป็นบริษัทจำกัดและอยู่ภายใต้กฎหมายภาษี ถ้าหากมีบริษัทจำกัดหลายรูปแบบให้เลือกใช้รูปแบบที่นิยมใช้เป็นการทั่วไป ซึ่งรูปแบบบริษัทจำกัดที่นิยมใช้เป็นการทั่วไปจะได้รับการสำรวจจากนักกฎหมายธุรกิจหรือสำนักงานสถิติแห่งชาติ
- เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2551 ซึ่ง ณ เวลานั้น บริษัทได้ทำการซื้อทรัพย์สินทั้งหมดที่แสดงอยู่ในงบดุล และทำการจ้างพนักงานทั้งหมดด้วยแล้ว
- ดำเนินกิจการอยู่ในเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ
- มีผู้ถือหุ้นเป็นบุคคลธรรมดา 5 คน และไม่มีผู้ใดเป็นคนต่างชาติ

- มีทุนประเดิมเริ่มต้นมูลค่าเท่ากับ 102 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว ณ สิ้นปี พ.ศ. 2551
- ดำเนินกิจการทั่วไปทางด้านอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรม กล่าวคือ บริษัทนี้ทำการผลิตแจกันเซรามิกและขายสินค้าของตนตามร้านค้าปลีก โดยไม่ได้ทำการค้าระหว่างประเทศ (ทั้งนำเข้าหรือส่งออก) และไม่ได้ทำการผลิตสินค้าที่ต้องมีการเสียภาษีเฉพาะ เช่น บุหรี่ สุรา เป็นต้น
- เริ่มต้นปี พ.ศ. 2552 บริษัทมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน 2 แปลง อาคาร 1 หลัง เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน คอมพิวเตอร์ และรถบรรทุก 1 คัน นอกจากนี้ ยังทำการเช่าซื้อรถบรรทุกอีก 1 คัน
- บริษัทไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนอื่นใด นอกจากสิทธิประโยชน์ที่ได้รับเนื่องจากอายุของบริษัทหรือขนาดของบริษัท
- มีพนักงานทั้งหมด 60 คน โดยเป็นพนักงานระดับผู้จัดการ 4 คน เป็นพนักงานระดับผู้ช่วยผู้จัดการ 8 คน และมีคนงานอีก 48 คน โดยไม่มีแรงงานต่างด้าว และเจ้าของบริษัทเป็นหนึ่งในพนักงานระดับผู้จัดการ บริษัทมีการจ่ายค่าประกันสุขภาพให้กับพนักงาน (โดยมิได้ถูกกำหนดโดยกฎหมาย) เป็นสิทธิประโยชน์เพิ่มเติม และในบางประเทศ บางธุรกิจจะนำค่าใช้จ่ายจากการเดินทางธุรกิจ และการรับรองลูกค้ามาเป็นภาษีสวัสดิการ หากเป็นเช่นนั้นก็สมมติได้ว่าบริษัทจ่ายภาษีสวัสดิการบนค่าใช้จ่ายเหล่านี้ หรือในสิทธิประโยชน์ก็จะเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของพนักงาน และกรณีศึกษานี้สมมติว่าไม่มีรายได้อื่นๆเพิ่มเติม อาทิ ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าการศึกษาหรืออื่นๆ ดังนั้น ถึงมีสิทธิประโยชน์เหล่านั้นก็จะไม่ถูกรวมหรือเอาออกจากรายได้สุทธิที่ใช้หักภาษีไปยังการคำนวณภาษีรายได้หรือเงินสมทบ

- มีกระแสเงินหมุนเวียนเท่ากับ 1,050 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว
- ดำเนินการขาดทุนในปีแรก
- มีกำไรขั้นต้น (ก่อนหักภาษี) ประมาณร้อยละ 20 ของต้นทุน (มียอดขายเท่ากับร้อยละ 120 ของต้นทุนสินค้า)
- ร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิจะจัดสรรเป็นเงินปันผลให้แก่เจ้าของ ณ สิ้นปีที่สอง
- ทำการขายที่ดิน 1 แปลงโดยได้กำไร ณ ช่วงต้นปีที่สองของการดำเนินการ
- มีรายจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงรถบรรทุกในแต่ละปีเท่ากับ 2 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว
- อยู่ภายใต้สมมติฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและธุรกรรมต่างๆ เพื่อให้กรณีศึกษาอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้ ตัวแปรต่างๆ ในงบการเงินได้แปลงให้อยู่ในรูปของสัดส่วนจำนวนเท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว เช่น เจ้าของซึ่งเป็นผู้จัดการด้วยใช้เงินสำหรับการเดินทางในรัฐของบริษัทเท่ากับร้อยละ 10 ของรายได้เฉลี่ยต่อหัว (ร้อยละ 20 ของเงินนี้ใช้ในรัฐส่วนตัว อีกร้อยละ 20 ใช้สำหรับรับรองลูกค้า ในขณะที่อีก ร้อยละ 60 ใช้ในการเดินทางเพื่อรัฐของบริษัท)

สมมติฐานเกี่ยวกับภาษีและเงินสมทบ

- ภาษีและเงินสมทบทั้งหมดที่จ่ายในปีที่สองของการดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552) จะถูกบันทึก ทั้งนี้ จะถือว่าภาษีและเงินสมทบใดๆ เป็นภาษีคนละชนิดกัน ถ้าหากใช้ชื่อต่างกัน หรือจัดเก็บโดยหน่วยงานคนละหน่วย ภาษีและเงินสมทบใดๆ ที่มีชื่อเดียวกันและจัดเก็บโดยหน่วยงานเดียวกัน แต่จัดเก็บในอัตราที่ต่างกัน ให้ถือว่าเป็นภาษีหรือเงินสมทบชนิดเดียวกัน

● จำนวนครั้งที่บริษัทจะต้องทำการจ่ายภาษีและเงินสมทบภายใน 1 ปี เท่ากับผลรวมของจำนวนครั้งในการชำระ (หรือหัก) ภาษีหรือเงินสมทบแต่ละประเภท ความถี่ในการชำระภาษีรวมถึงการจ่าย (หรือหัก) ภาษีล่วงหน้าและการจ่าย (หรือหัก) ภาษีตามปกติ

การชำระภาษี

ตัวชี้วัดการชำระภาษีสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนเงินภาษีและเงินสมทบที่จ่าย วิธีการชำระภาษี ความถี่ในการชำระ ความถี่ในการยื่นแบบภาษี และจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเก็บภาษีในช่วงปีที่ 2 ของการดำเนินธุรกิจ (ตารางที่ 8) ทั้งนี้ ภาษีดังกล่าวรวมถึงภาษีการบริโภคที่จ่ายโดยบริษัท ได้แก่ ภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งภาษีเหล่านี้มักจัดเก็บจากผู้บริโภคโดยบริษัทกระทำแทนหน่วยงานภาษี ถึงแม้ว่าภาษีเหล่านี้ไม่ได้มีผลต่อรายได้ของบริษัท แต่ก็ถือเป็นภาระในการดำเนินงานอย่างหนึ่งในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี ดังนั้นจึงรวมอยู่ในมาตรวัดด้านการชำระภาษี

จำนวนครั้งในการชำระภาษี รวมการยื่นแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย ในกรณีที่อนุญาตให้มีการยื่นและชำระภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบ และเป็นแนวทางที่บริษัทขนาดกลางส่วนใหญ่เลือกใช้ จะถือว่าภาษีนั้นมีการจ่ายเพียงปีละ 1 ครั้ง ถึงแม้ว่าการยื่นแบบและการชำระภาษีจริงๆ จะเกิดขึ้นถี่กว่านั้นก็ตาม และหากการชำระภาษีผ่านคนกลาง เช่น ภาษีและดอกเบี้ยที่ชำระโดยสถาบันการเงินหรือภาษีซื้อเพลิจจ่ายโดยผู้ขายซื้อเพลิจ ให้ถือการจ่ายเพียงครั้งเดียว ถึงแม้จะมีการชำระจริงหลายครั้งก็ตาม

ในกรณีที่ภาษีหรือเงินสมทบ 2 ประเภทหรือมากกว่านั้นสามารถทำการยื่นแบบและชำระพร้อมกันโดยใช้แบบฟอร์มเดียวกัน การชำระภาษีหลายประเภทรวมกันแต่ละครั้งจะนับเป็นการชำระภาษีเพียง 1 ครั้ง ตัวอย่างเช่น ถ้าเงินสมทบภาคบังคับเข้ากองทุนประกันสุขภาพและกองทุนเกษียณอายุมีการยื่นแบบและชำระด้วยกัน ให้ใช้เงินสมทบเพียงประเภทเดียวสำหรับการนับจำนวนครั้งในการชำระเงินสมทบนั้น

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

ระยะเวลาจะถูกบันทึกในรูปของจำนวนชั่วโมงในหนึ่งปี ตัวชี้วัดจะทำการพิจารณาระยะเวลาสำหรับการเตรียมแบบภาษี การยื่นแบบภาษีและการชำระภาษีสำคัญ 3 ประเภท กล่าวคือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีการค้า และภาษีที่เก็บจากฐานพนักงานซึ่งรวมถึงภาษีเงินเดือนและเงินสมทบประกันสังคม ส่วนระยะเวลาสำหรับการเตรียมแบบภาษีครอบคลุมระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นในการคำนวณภาษีและการคำนวณภาระภาษี หากจำเป็นต้องมีการจัดทำสมุดบัญชีแยกต่างหากเพื่อประโยชน์ในการคำนวณและชำระภาษี (หรือต้องมีการบันทึกในรูปแบบพิเศษ) ให้นับเวลาที่ใช้ในการดำเนินการดังกล่าวรวมเข้าด้วย ทั้งนี้ระยะเวลาเพิ่มเติมนี้จะนับรวมก็ต่อเมื่อการจัดทำบัญชีโดยปกติไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการคำนวณภาษี สำหรับระยะเวลา ในการยื่นแบบภาษีนั้น รวมถึงเวลาในการกรอกแบบฟอร์มภาษี และยื่นแบบภาษีต่อหน่วยงานภาษี และระยะเวลาที่ใช้ในการชำระภาษีจะพิจารณาจากจำนวนชั่วโมงที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการชำระภาษีออนไลน์หรือที่หน่วยงานภาษี ในกรณีที่การชำระภาษีที่ไม่ใช่ออนไลน์ให้รวมเวลาที่ใช้ในการรอคิวด้วย

อัตราภาษีโดยรวม

อัตราภาษีโดยรวมจะพิจารณาจากภาระภาษีและเงินสมทบภาคบังคับที่บริษัทต้องชำระในปีที่สองของการดำเนินการ โดยภาระภาษีจะถูกทำให้อยู่ในรูปของสัดส่วนร้อยละต่อกำไรเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้ ข้อมูลอัตราภาษีใน 'Doing Business 2010' เป็นข้อมูลของปี พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2008) ภาระทางภาษีทั้งหมด

เป็นผลรวมของภาระภาษีและเงินสมทบทุกประเภทที่ต้องจ่ายหลังหักการลดหย่อนและการยกเว้นภาษีแล้ว ภาษีที่หัก ณ ที่จ่ายหรือภาษีที่เก็บโดยบริษัทและนำส่งให้กับหน่วยงานภาษี (เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการค้า เป็นต้น) แต่ไม่ได้เป็นภาระภาษีของบริษัทจะไม่นับรวมเป็นภาระภาษีในที่นี้ ทั้งนี้ ภาษีที่อยู่ใน การพิจารณาจะแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม คือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล เงินสมทบประกันสังคมและภาษีแรงงานที่จ่าย โดยนายจ้าง (เงินสมทบภาคบังคับทุกประเภท รวมทั้งเงินสมทบที่จ่ายให้กับกองทุนเอกชนด้วย) ภาษี ทรัพย์สิน ภาษียอดขาย และภาษีอื่นๆ เช่น ค่าธรรมเนียมเทศบาล ภาษีล้อเลื่อน ภาษีน้ำมัน เป็นต้น

อัตราภาษีโดยรวมได้รับการออกแบบให้ใช้วัดค่าใช้จ่ายทางด้านภาษีทั้งหมดที่บริษัทหนึ่งๆ จะต้องรับภาระ ทั้งนี้ อัตราภาษีโดยรวมจะแตกต่างกับอัตราภาษีที่กำหนดในกฎหมาย เนื่องจากอัตรา ภาษีที่กำหนดในกฎหมายเป็นเพียงตัวคูณที่ใช้กับฐานภาษีเท่านั้น ในขณะที่การคำนวณอัตราภาษีโดยรวม นั้น จะนำค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงหารด้วยกำไรเชิงพาณิชย์ ดังเช่น ข้อมูลของประเทศสวีเดนที่แสดงไว้ใน ตารางที่ 8

กำไรเชิงพาณิชย์ที่กล่าวข้างต้นก็คือกำไรสุทธิก่อนหักภาษี ซึ่งแตกต่างจากกำไร ก่อนหักภาษีที่ปรากฏในงบการเงิน ในการคำนวณกำไรก่อนหักภาษีนั้น มีภาษีหลายประเภทที่บริษัทได้ จ่ายไปและหักออกจากกำไรนั้นแล้ว ขณะที่กำไรเชิงพาณิชย์จะไม่มีการหักภาษีใดๆ เลย ดังนั้นกำไรเชิง พาณิชย์จึงสะท้อนถึงกำไรจริงๆ ของบริษัทก่อนที่จะมีการจ่ายภาษีใดๆ

กำไรเชิงพาณิชย์คำนวณโดยหักยอดขายหักด้วยต้นทุนสินค้า หักด้วยเงินเดือน หักด้วย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร หักด้วยการกันสำรองหนี้สูญ บวกด้วยกำไรจากมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของทรัพย์สิน (ได้มาจากการขายอสังหาริมทรัพย์) หักด้วยดอกเบี้ยจ่าย บวกด้วยดอกเบี้ยรับ และหักค่าเสื่อม สำหรับการคำนวณค่าเสื่อม จะใช้วิธีหักค่าเสื่อมเท่ากันในทุกๆ ปี (straight-line) ในอัตราดังนี้ หักร้อยละ 0 สำหรับที่ดิน ร้อยละ 5 สำหรับอาคาร ร้อยละ 10 สำหรับเครื่องจักร ร้อยละ 33 สำหรับคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 20 สำหรับอุปกรณ์สำนักงานทั่วไป ร้อยละ 20 สำหรับรถบรรทุก และร้อยละ 10 สำหรับ ทรัพย์สินอื่นๆ ที่ใช้ในการพัฒนาธุรกิจ ทั้งนี้ กำไรเชิงพาณิชย์มีค่าเท่ากับ 59.4 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว

แนวทางการศึกษาเรื่องอัตราภาษีโดยรวมนั้นสอดคล้องกับกรอบรายงานภาษีโดยรวมที่ พัฒนาโดย PricewaterhouseCoopers โดยกรอบดังกล่าวทำการวัดภาษีที่บริษัทต้องรับภาระและมี ผลกระทบต่อรายได้ เหมือนดังเช่นที่ 'Doing Business' พิจารณา อย่างไรก็ตาม Pricewaterhouse Coopers ทำการคำนวณโดยอ้างอิงกับธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศนั้นๆ ในขณะที่ 'Doing Business' เน้นที่บริษัทขนาดกลางทั่วไป

ตารางที่ 8 ข้อพิจารณาในการชำระภาษี

จำนวนประเภทภาษีที่บริษัทเอกชนต้องจ่ายในปี พ.ศ. 2552 (จำนวนต่อปี)
<ul style="list-style-type: none"> จำนวนประเภทภาษีและเงินสมทบทั้งหมดที่ต้องจ่าย รวมทั้งภาษีที่เก็บจากฐาน การบริโภคด้วย เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการค้า เป็นต้น
<ul style="list-style-type: none"> วิธีการและความถี่สำหรับการยื่นแบบและชำระภาษี
ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี (จำนวนชั่วโมงในหนึ่งปี)
<ul style="list-style-type: none"> การรวบรวมข้อมูลและการคำนวณภาระภาษี
<ul style="list-style-type: none"> การกรอกแบบฟอร์มภาษีและ การยื่นแบบภาษี
<ul style="list-style-type: none"> การชำระภาษีหรือการหัก ณ ที่จ่าย
<ul style="list-style-type: none"> การจัดทำบัญชีอีกเล่มหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับภาษีโดยเฉพาะ

อัตราภาษีโดยรวม (ในรูปแบบร้อยละของกำไรก่อนหักภาษี)
● กำไร หรือภาษีเงินได้นิติบุคคล
● เงินสมทบประกันสังคมและภาษีเงินเดือน ที่จ่ายโดยนายจ้าง
● ภาษีทรัพย์สินและค่าธรรมเนียมการโอนทรัพย์สิน
● ภาษีที่เก็บจากเงินปันผล กำไรจากทรัพย์สินและธุรกรรมทางการเงินต่างๆ
● ค่าธรรมเนียมการกำจัดของเสีย ภาษีล้อเลื่อน ภาษีการใช้ถนนสาธารณะ และ ภาษีอื่นๆ

ที่มา ฐานข้อมูลของ 'Doing Business'

ตารางที่ 9 ตัวอย่างการคำนวณอัตราภาษีโดยรวมของประเทศนอร์เวย์

ประเภทภาษี	อัตราภาษี	ฐานภาษี	ภาษี	กำไรเชิง	อัตราภาษี
	ตามกฎหมาย	ตามกฎหมาย	ที่จ่ายจริง (a)	พาณิชย์ (c)	โดยรวม (t)
	(r)	(b)	$a=r*b$		$t=a/c$
		เงินสกุลโครน	เงินสกุลโครน	เงินสกุลโครน	เงินสกุลโครน
ภาษีเงินได้นิติบุคคล(ฐานรายได้)	28%	20,612,719	5,771,561	23,651,183	24.4%
ภาษีเงินเดือน (ฐานค่าจ้าง)	14.1%	26,684.645	3,762,535	23,651,183	15.9%
ภาษีน้ำมัน (ฐานราคาน้ำมัน)	4 โครนต่อลิตร	74,247 ลิตร	297,707	23,651,183	1.3%
รวม			9,831,803		41.6%

8. การค้าระหว่างประเทศ (Trading Across Borders)

การวิจัยของ Doing Business จะพิจารณาในกระบวนการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าปกติจำนวน 1 ตู้สินค้าโดยทางเรือ โดยเริ่มตั้งแต่การตกลงทำสัญญาในการ ส่งสินค้า ซึ่งพิจารณาถึงระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้วย นอกจากนี้ การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในการส่งออกหรือนำเข้าสินค้าจะถูกนับรวมด้วย โดยกระบวนการส่งออกสินค้า จะเริ่มตั้งแต่การนำสินค้าออกจากคลังสินค้าไปจนถึงสินค้าอยู่ที่ท่าเรือเพื่อเตรียมการส่งออก และกระบวนการนำเข้าจะเริ่มตั้งแต่การที่เรือขนส่งสินค้ามาถึงท่าเรือไปจนถึงสินค้านั้นไปอยู่ที่คลังสินค้า อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาในการขนส่งทางเรือและค่าขนส่งทางเรือจะไม่นับรวมในที่นี้ และถ้าการจ่ายค่าสินค้านั้นทำโดยผ่านแอลซี ระยะเวลา ค่าใช้จ่ายและเอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในการเปิดแอลซีจะถูกนับรวมด้วย

ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารที่จำเป็นและค่าใช้จ่าย ตลอดจนระยะเวลาในการดำเนินการ แต่ละขั้นตอนจะได้มาจากการสำรวจนายหน้าขนส่งสินค้า บริษัทเดินเรือ นายหน้าจัดการเรื่องภาษีศุลกากร เจ้าหน้าที่ประจำท่าเรือ และเจ้าหน้าที่ธนาคาร และเพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ การวิจัยของ Doing Business จึงจำเป็นต้องมีสมมติฐานเกี่ยวกับบริษัทและสินค้าไว้ ดังนี้

สมมติฐานทางด้านบริษัท โดยบริษัทนี้จะต้อง

- บริษัท ABC ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร
- ดำเนินกิจการด้วยการเดินทางโดยเรือมหาสมุทรผ่านท่าเรือหลักของประเทศ (ในกรณีประเทศไม่มีทางออกทะเล ท่าเรือสามารถอยู่ในประเทศอื่นได้)
- มีพนักงานเท่ากับหรือมากกว่า 60 คน
- เป็นบริษัทจำกัด ต้องจดทะเบียนและอยู่ภายใต้กฎหมายการพาณิชย์ของประเทศนั้นๆ
- เป็นบริษัทที่ไม่มีหุ้นส่วนเป็นต่างด้าว
- ยอดการส่งออกต้องมากกว่าร้อยละ 10 ของยอดขายในตลาดต่างประเทศ
- ต้องไม่ดำเนินกิจการภายใต้เขตอุตสาหกรรมส่งออกหรือนิคมอุตสาหกรรมที่มีสิทธิพิเศษทางการนำเข้าส่งออก

สมมติฐานเกี่ยวกับสินค้า

สินค้าได้รับการขนส่งโดยอยู่ในตู้บรรจุทุกแบบแห่งขนาด 20 ฟุต โดยมีสินค้าบรรจุอยู่เต็มตู้สินค้า น้ำหนักทั้งหมดเท่ากับ 10 ตัน และมีมูลค่าเท่ากับ 20,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา และสินค้านี้จะต้อง

- ต้องเป็นสินค้าที่ไม่มีอันตราย หรือ แชนเย็น หรือ ใช้สำหรับจุดประสงค์ทางการทหาร
- การนำเข้าหรือส่งออกต้องอยู่ในรูปตู้คอนเทนเนอร์แบบแห้งประเภท 20 ฟุตด้วยน้ำหนัก 10 ตัน และมีมูลค่า 20,000 เหรียญสหรัฐ
- สินค้าต้องเป็นหนึ่งในสินค้าหลักของการนำเข้าและส่งออกของประเทศ

เอกสารการนำเข้าและส่งออก

เอกสารสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในการส่งออกหรือนำเข้าสินค้าในแต่ละครั้งจะถูกรวบรวมทั้งหมด (ตารางที่ 10) ทั้งนี้ สมมติให้มีการตกลงและเซ็นสัญญาซื้อขายเรียบร้อยแล้ว เอกสารที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ ด้านศุลกากร หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการทำเรือ หน่วยงานที่ควบคุมมาตรฐานสุขอนามัยและมาตรฐานสินค้า และธนาคารจะถูกรวบรวมทั้งหมด รวมถึงเอกสารที่จำเป็นในการขอเปิดแอลซีด้วย ส่วนเอกสารสำคัญใดที่ต้องมีการต่ออายุ ทุกปีและไม่จำเป็นต้องต่ออายุทุกครั้งที่มีการส่งออกหรือนำเข้าสินค้าจะไม่นับรวมในที่นี้

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

ระยะเวลาที่ใช้สำหรับการดำเนินการส่งออกและนำเข้าสินค้าจะนับเป็นจำนวนวัน โดยจะเริ่มนับระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงสิ้นสุด ทั้งนี้ หากกระบวนการใดสามารถเร่งให้เร็วขึ้นได้โดยเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมและบริษัทอื่นก็มีสิทธิที่จะเลือกใช้ขั้นตอนทางลัดนั้น ก็ให้ถือว่าบริษัทนี้เลือกดำเนินการตามกระบวนการโดยใช้ขั้นตอนทางลัดที่ใช้เวลาน้อยที่สุด สำหรับช่องทางด่วนพิเศษสำหรับบริษัทที่ตั้งอยู่ในบริเวณเขตส่งเสริมการส่งออกไม่นำมาร่วมพิจารณาในที่นี้ เนื่องจากช่องทางพิเศษไม่ได้ให้ใช้เป็นการทั่วไปกับทุกบริษัท ระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่งทางเรือจะไม่ถูกรวบรวมอยู่ในที่นี้ นอกจากนี้ยังสมมติให้ผู้ส่งออกหรือผู้นำเข้ามีความตั้งใจที่จะดำเนินการตามกระบวนการต่างๆ ให้ลุล่วงไปโดยไม่ล่าช้า กระบวนการใดที่สามารถดำเนินการไปพร้อมกันได้ จะถือว่าดำเนินการไปพร้อมกัน ระยะเวลาในการรอคอยระหว่างกระบวนการ เช่น การรอการขนส่งสินค้าขึ้นจากเรือ เป็นต้น จะนับรวมเป็นระยะเวลาในการดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายในที่นี้ หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้สินค้าขนาด 20 ฟุต โดยวัดเป็นสกุลเงินเหรียญสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามกระบวนการส่งออกและนำเข้าสินค้าจะรวมถึงค่าใช้จ่ายด้านเอกสาร ค่าธรรมเนียมสำหรับพิธีการศุลกากร การตรวจสอบด้านสุขอนามัยและมาตรฐานสินค้า ค่าจ้างนายหน้าให้นำสินค้าผ่านศุลกากร ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าไปท่าเรือหรือขนส่งสินค้าออกจากท่าเรือ และค่าขนส่งทางบกอื่นๆ โดยไม่รวมถึงอากรขาเข้าหรือขาออกและค่าขนส่งสินค้าทางเรือ แต่หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นทางการเท่านั้นที่จะรวมอยู่ในที่นี้

ตารางที่ 10 ข้อพิจารณาในการค้ากับต่างประเทศ

เอกสารสำคัญที่จำเป็นสำหรับการส่งออกและนำเข้าสินค้า (จำนวน)
● เอกสารจากธนาคาร
● เอกสารสำหรับพิธีการทางศุลกากร
● การนำสินค้าเข้าหรือออกจากท่าเรือ
● เอกสารเกี่ยวกับการขนส่งสินค้า
ระยะเวลาที่ใช้สำหรับการดำเนินการนำเข้าและส่งออก (วัน)
● เวลาที่ใช้ในการได้มาซึ่งเอกสารสำคัญ
● เวลาในการขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือหรือออกจากท่าเรือไปสถานที่เก็บสินค้า
● พิธีการทางศุลกากรและการตรวจตราของศุลกากร
● ระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่งสินค้าขึ้นหรือลงจากเรือ
● ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการขนส่งทางทะเล
ค่าใช้จ่ายสำหรับการส่งออกและนำเข้า (เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อผู้สินค้า)
● ค่าใช้จ่ายด้านเอกสาร
● ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าทางบก
● ค่าใช้จ่ายในพิธีศุลกากรและการตรวจตราของศุลกากร
● ค่าใช้จ่ายที่ท่าเรือและการขนส่งสินค้าขึ้นลงเรือ
● นับเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นทางการเท่านั้น ไม่นับสินบน

ที่มา ฐานข้อมูลของ 'Doing Business'

9. การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contracts)

ตัวชี้วัดเรื่องการบังคับตามสัญญาจะพิจารณาถึงประสิทธิภาพของระบบศาลในการแก้ไขข้อพิพาททางการค้า ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการบังคับใช้สัญญาจะพิจารณาไปที่ละขั้นตอนของการเกิด ข้อพิพาททางการค้าก่อนที่จะมีการฟ้องร้องต่อศาล ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวได้มาจากการศึกษาทบทวนประมวลวิธีพิจารณาคความแพ่ง และข้อกำหนดอื่นๆ ของศาล รวมทั้งแบบสอบถามที่ตอบโดยทนายความ และสำหรับหนึ่งในสี่ของประเทศที่อยู่ในการสำรวจ มีการตอบแบบสอบถามโดยผู้พิพากษาด้วย การจัดอันดับเพื่อความง่ายต่อหัวข้อการบังคับตามสัญญานั้นจะถูกเฉลี่ยเป็นเปอร์เซ็นต์จากตัวชี้วัดประกอบต่าง ๆ

การบังคับใช้ตามสัญญาเพื่อแก้ไขข้อพิพาททางการค้า จัดลำดับโดย 3 ตัวชี้วัด ซึ่งมีน้ำหนักเท่ากัน ได้แก่ 1) ระยะเวลา หมายถึง จำนวนวันที่แก้ไขข้อกรณีพิพาททางการค้าผ่านศาล 2) ต้นทุน หมายถึง กระบวนการทางยุติธรรม ทางศาล และค่าใช้จ่ายในการบังคับใช้ตามสัญญา % ของค่าใช้จ่ายที่เรียกร้อง และ 3) กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนในยื่นข้อเรียกร้อง การพิจารณาผล การบังคับใช้

สมมติฐานเกี่ยวกับกรณีพิพาท

- มูลค่าของทรัพย์สินที่เรียกร้องเท่ากับสองเท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว
- เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับธุรกรรมที่ดำเนินถูกต้องตามกฎหมายระหว่างสองบริษัท (Seller และ Buyer) ซึ่งทั้งสองบริษัทตั้งอยู่ในเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ โดย Seller ได้ทำการขายสินค้ามูลค่าเท่ากับสองเท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัวให้กับ Buyer และหลังจากที่ Seller ได้ส่งมอบสินค้าให้แก่ Buyer แล้ว ทาง Buyer ปฏิเสธที่จะจ่ายเงินค่าสินค้านั้นด้วยเหตุผลที่ว่าสินค้าที่ส่งมอบไม่ได้คุณภาพ

- Seller เป็นโจทก์ฟ้องร้อง Buyer ต่อศาล เพื่อให้ทำการชำระเงินตามสัญญา (เท่ากับสองเท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว) โดยที่ Buyer ปฏิเสธข้อเรียกร้องของ seller ด้วยเหตุผลว่าสินค้าไม่ได้คุณภาพ และข้อพิพาทระหว่างคู่ความเป็นเรื่องของคุณภาพของสินค้าที่ส่งมอบ

- ศาลที่ทำการพิจารณาข้อพิพาทนี้ตั้งอยู่ในเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศและมีอำนาจในการพิจารณาความแฟ่งที่มีมูลค่าเท่ากับสองเท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว

- Seller ทำการยึดครองสังหาริมทรัพย์ของ Buyer (เช่น อุปกรณ์สำนักงาน ยานพาหนะ เป็นต้น) ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา เนื่องจาก Seller กลัวว่า Buyer อาจล้มละลาย

- การพิจารณาคุณภาพของสินค้าที่มีปัญหาจะกระทำโดยผู้เชี่ยวชาญ ถ้าธรรมเนียมการปฏิบัติของประเทศนั้นๆ ที่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายต้องจัดหาพยานผู้เชี่ยวชาญของตน ให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายจัดหาพยานผู้เชี่ยวชาญฝ่ายละ 1 คน หรือถ้าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ศาลจะแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลางมาพิจารณา ก็สมมติให้ศาลกระทำไปตามนั้น ซึ่งในกรณีนี้ศาลจะไม่อนุญาตให้มีการโต้แย้งกับข้อพิสูจน์ของผู้เชี่ยวชาญ

- ศาลพิพากษาให้ Seller ชนะคดี เนื่องจากสินค้าที่ส่งมอบมีคุณภาพตามมาตรฐาน และ Buyer ต้องชำระเงินตามที่ตกลง

- Buyer ไม่อุทธรณ์คำพิพากษา Seller จึงเริ่มดำเนินการบังคับตามคำพิพากษาโดยเร็วที่สุดตามระยะเวลาที่อนุญาตจากกฎหมายก่อนที่คำอุทธรณ์จะสิ้นสุดลง

- Seller ดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็นทุกขั้นตอนเพื่อให้มีการบังคับคดีเป็นไปตามคำพิพากษาของศาล โดยได้รับเงินค่าสินค้าจากการนำสังหาริมทรัพย์ของ Buyer ขายทอดตลาด (เช่น อุปกรณ์สำนักงาน ยานพาหนะ เป็นต้น)

กระบวนการที่ต้องดำเนินการ

กระบวนการจะพิจารณาตามลำดับเหตุการณ์ของข้อพิพาททางแฟ่งก่อนที่เรื่องจะขึ้นสู่ศาล กระบวนการในที่นี่หมายถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่ความด้วยกันเองหรือระหว่างคู่ความกับศาลหรือเจ้าหน้าที่ศาล ซึ่งรวมถึงขั้นตอนในการยื่นฟ้อง การไต่สวนคดี การตัดสินคดีความและการบังคับคดี (ตารางที่ 3)

แบบสอบถามจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามลำดับกระบวนการตามกฎหมายแพ่งหรือตามฎีกาอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ในประเทศที่ใช้ประมวลกฎหมายแพ่ง ศาลสามารถแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลาง ในขณะที่ประเทศที่ใช้กฎหมายจารีตประเพณีเป็นหลัก คู่ความแต่ละฝ่ายจะส่งรายชื่อของพยานผู้เชี่ยวชาญแต่ละฝ่ายให้ศาล ทั้งนี้ เพื่อเป็นการให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพ กระบวนการ 1 กระบวนการจะถูกหักออกจากจำนวนกระบวนการทั้งหมดของประเทศที่ใช้ศาลแพ่งโดยเฉพาะ และหักอีก 1 กระบวนการสำหรับประเทศที่อนุญาตให้ทำการยื่นคำฟ้องทางอิเล็กทรอนิกส์ กระบวนการใดที่สามารถดำเนินการไปพร้อมๆ กันได้กับกระบวนการอื่นหรือรวมอยู่กระบวนการอื่นแล้ว ก็จะไม่นับรวมอยู่ในจำนวนกระบวนการทั้งหมด

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการจะคิดเป็นจำนวนวันตามปฏิทิน และเริ่มนับตั้งแต่วันที่โจทก์ ทำการยื่นฟ้องคดีในศาลจนถึงวันที่ได้รับการชำระเงินค่าสินค้า ซึ่งรวมทั้งวันที่เกิดการดำเนินการในกระบวนการนั้นๆ และระยะเวลาที่รอสำหรับการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ระยะเวลาโดยเฉลี่ยสำหรับกระบวนการต่างๆ ในการแก้ไขข้อพิพาทจะถูกบันทึกไว้ กล่าวคือ ระยะเวลาที่ใช้ในการยื่นฟ้องศาล ระยะเวลาในการไต่สวนคดีและให้คำพิพากษา และระยะเวลาในการบังคับคดี

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายจะบันทึกในรูปของร้อยละต่อมูลค่าของทรัพย์สินที่เรียกร้อง ซึ่งสมมติให้เท่ากับสองเท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัว โดยที่ไม่ถือว่าสินบนเป็นค่าใช้จ่ายในที่นี้ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายจึงมีทั้งหมด 3 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับศาล ค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี และค่าธรรมเนียมทนายโดยเฉลี่ย

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับศาลครอบคลุมค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ศาลและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ โดย Seller (โจทก์) จะต้องสำรองจ่ายให้กับศาลไปก่อนทั้งหมดถึงแม้ว่าจะได้รับการชดเชยในภายหลัง และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญจะรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับศาลด้วย สำหรับค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีเป็นค่าใช้จ่ายที่ Seller ต้องจ่ายไปก่อนเพื่อให้เกิดการบังคับคดีตามที่ศาลตัดสิน โดยการขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์ของ Buyer ถึงแม้ว่าจะได้รับการชดเชย ในภายหลัง ส่วนค่าธรรมเนียมทนายเป็นค่าใช้จ่ายที่ Seller จ่ายเพื่อจ้างทนายความท้องถิ่นมาว่าความให้

ตารางที่ 11 ข้อพิจารณาในเรื่องการบังคับตามสัญญา

กระบวนการในการบังคับสัญญา (จำนวน)
<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญาในกรณีพิพาททางแพ่งด้วยตนเอง หรือระหว่างคู่สัญญากับศาลหรือเจ้าหน้าที่ศาล
<ul style="list-style-type: none"> ● ขั้นตอนในการยื่นคำฟ้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● ขั้นตอนการไต่สวนและตัดสินคดี
<ul style="list-style-type: none"> ● ขั้นตอนในการบังคับคดี
ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ (จำนวนวันตามปฏิทิน)
<ul style="list-style-type: none"> ● ระยะเวลาในการยื่นคำฟ้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● ระยะเวลาในการไต่สวนและตัดสินคดี

<ul style="list-style-type: none"> ● ระยะเวลาในการบังคับคดี
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (ร้อยละของมูลค่าทรัพย์สินที่เรียกเรื่อง)
<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีค่าใช้จ่ายในการติดสินบน
<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการจ้างทนายความ
<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับศาล รวมค่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี

10. การแก้ปัญหาการล้มละลาย (Resolving Insolvency)

การวิจัยของ Doing business จะพิจารณาในเรื่องระยะเวลา ค่าใช้จ่าย และผลลัพธ์ของกระบวนการล้มละลายของนิติบุคคลในประเทศ ซึ่งได้มีการเปลี่ยนชื่อจาก Closing a Business เป็น Resolving Insolvency เพื่อสะท้อนถึงเนื้อหาของตัวชี้วัดได้ถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น โดยเก็บข้อมูลกระบวนการต่างๆ จากผลการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามที่ตอบโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการล้มละลายและตรวจสอบความถูกต้องด้วยกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับระบบการล้มละลายที่เปิดเผยต่อสาธารณะและระบบการล้มละลายทางการเงิน ทั้งนี้ เพื่อให้ข้อมูลสามารถนำไปเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ จึงมีการกำหนดสมมติฐานในการดำเนินการไว้ดังนี้

สมมติฐานเกี่ยวกับบริษัท มีดังนี้

- เป็นบริษัทจำกัด
- ดำเนินการอยู่ในเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ
- ไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างชาติ และผู้ก่อตั้งซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการบริหารถือหุ้นร้อยละ 51 ของหุ้นทั้งหมด (ไม่มีผู้ถือหุ้นคนอื่นใดถือหุ้นเกินร้อยละ 5)
- มีทรัพย์สินหลักอยู่ในเมือง ซึ่งดำเนินธุรกิจโรงแรมและเป็นสินทรัพย์หลักของธุรกิจ มูลค่าของโรงแรมเท่ากับ 100 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อหัวหรือมูลค่า 200,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา แล้วแต่อย่างใดมีมูลค่าสูงกว่า
- มีผู้จัดการทั่วไปเป็นมืออาชีพ
- มีพนักงาน 201 คน และ 50 ซัพพลายเออร์ ซึ่งทุกๆ คนยังไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าสินค้างวดสุดท้าย
- มีสัญญาเงินกู้กับธนาคารพาณิชย์ในประเทศเป็นระยะเวลา 10 ปี กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศเมื่อ 5 ปีที่แล้ว (เงินกู้นี้ต้องจ่ายคืนภายในระยะเวลา 10 ปี) และซื้อทรัพย์สิน (ที่เป็นโรงแรม) และใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ยืม
- มีการปฏิบัติตามตารางการชำระเงินและเงื่อนไขอื่นๆ ของเงินกู้มาโดยตลอด
- มีการทำจ้างโดยมูลค่าของการจ้างเท่ากับมูลค่าตามราคาตลาดของโรงแรม

สมมติฐานเกี่ยวกับกรณีศึกษา

บริษัทกำลังประสบปัญหาสภาพคล่อง การขาดทุนของบริษัทในปี พ.ศ. 2553 ทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบ โดยถือว่า วันนี้เป็นวันที่ 1 มกราคม 2554 บริษัทไม่มีเงินสดเพียงพอสำหรับการชำระดอกเบี้ยและเงินต้นให้แก่ธนาคารพาณิชย์เต็มจำนวน ซึ่งต้องชำระวันถัดไป (2 มกราคม) ดังนั้น บริษัทนี้

จะต้องผิติดการชำระหนี้เงินกู้ ทั้งนี้ทางฝ่ายบริหารคาดว่าผลประกอบการในปี พ.ศ. 2554 และปี พ.ศ. 2555 จะขาดทุนเช่นกัน พร้อมทั้ง สมมติให้จำนวนยอดคงเหลือของสัญญาเงินกู้มีค่าเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของธุรกิจโรงแรม หรือแสดงเป็น 74% ของหนี้ทั้งหมดของบริษัท. สำหรับ 26% ที่เหลือของหนี้สินให้ถือเป็นเจ้าหนี้อื่นๆ (ซัพพลายเออร์ ลูกจ้าง หรือ กรมสรรพากร) ธนาคารพาณิชย์ถือหลักประกันแบบลอยตัวจากโรงแรมสำหรับประเทศที่อนุญาตให้มีการเรียกเก็บผลประโยชน์แบบลอยตัว ถ้าหากกฎหมายไม่อนุญาตให้มีการบังคับหลักประกันแบบลอยตัว แต่อนุญาตให้มีการบังคับหลักประกันแบบอื่น ก็ให้ระบุไว้ในสัญญาเงินกู้ด้วย

นอกจากนี้ ให้บริษัทมีเจ้าหนี้อื่นๆหลายรายที่จะมีการเจรจาแบบไม่เป็นทางการนอกศาล ซึ่งมีทางเลือกต่างๆ ได้แก่ กระบวนการที่เน้นไปที่การฟื้นฟูกิจการหรือการปรับโครงสร้างบริษัทเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ หรือกระบวนการที่นำไปสู่การขายทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ หรือการบังคับชำระหนี้หรือการปิดกิจการเพื่อเตรียมการขายโรงแรม ทั้งนี้ไม่ว่ากระทำโดยผ่านศาล (หรือหน่วยงานภาครัฐ เช่น หน่วยงานที่ทำหน้าที่เรียกเก็บหนี้ เป็นต้น) หรือนอกศาล (โดยการแต่งตั้งผู้พิทักษ์ทรัพย์)

สมมติฐานของผู้มีส่วนได้เสีย

ธนาคารเจ้าหนี้ ต้องการได้รับการชำระหนี้มากที่สุดและรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะได้จากเงินกู้นี้ สำหรับเจ้าหนี้อื่นๆ สามารถดำเนินการได้ทุกวิถีภายใต้กฎหมายของประเทศนั้นๆเพื่อหลีกเลี่ยงการขายทอดตลาด ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ต้องการให้ดำเนินการธุรกิจและถือหุ้นส่วนความเป็นเจ้าของต่อไปได้ และผู้บริหารก็ต้องการให้มีการดำเนินธุรกิจต่อไปและยังคงสร้างอาชีพให้แก่ลูกจ้างต่อไปได้ โดยผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดต้องเป็นคนไทย โดยไม่มีชาวต่างชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง

ระยะเวลาการดำเนินการ

ระยะเวลาของเจ้าหนี้ในการได้รับชำระหนี้เงินกู้นั้นถูกบันทึกตามปฏิทิน (ตาราง....) โดยระยะเวลาดังกล่าวจะถูกพิจารณาโดยการวิจัยของ Doing Business ซึ่งมาจากความผิดของบริษัทในการชำระ จนกระทั่งถึงเงินบางส่วนหรือทั้งหมดที่กู้จากธนาคารพาณิชย์ โดยกลยุทธ์ในการเกิดความล่าช้าอาจมาจากผู้มีส่วนได้เสีย เช่น การอุทธรณ์ การขอยืดเวลา เป็นต้น จะนับรวมเข้ามาด้วย

ผลลัพธ์

การคืนหนี้โดยเจ้าหนี้ขึ้นอยู่กับว่าธุรกิจโรงแรมมีการพิจารณาจากการดำเนินคดีหรือการขายทรัพย์สินทอดตลาดของบริษัท หากธุรกิจสามารถดำเนินการได้ต่อไป โดยไม่มีการขาดทุนเพิ่มขึ้น และธนาคารสามารถตอบสนองข้อเรียกร้องในจำนวนเต็มหรือ 100 % หากสินทรัพย์ได้ถูกขายทอดตลาด, จำนวนเงินสูงสุดที่สามารถชำระหนี้จะไม่เกิน 70% ของข้อเรียกร้องของธนาคารหรือ 70 เซนต์จากเงิน 1 ดอลลาร์

อัตราการชำระหนี้

อัตราการชำระหนี้คือ จะถูกบันทึกเป็นรูปแบบของเซนต์ต่อดอลลาร์ที่ถูกขดเซย์โดยเจ้าหนี้ผ่านการปรับโครงสร้างองค์กร สภพคล่อง และกระบวนการชำระหนี้ การคำนวณจะถูกนำเข้าไปในบัญชีเพื่อดูผลลัพธ์ ว่าธุรกิจค้ำจนถึงกระบวนการของการล้มละลายหรือการขายทรัพย์สินทอดตลาด ต้นทุนของกระบวนการต้องถูกหักลบ (1 เซนต์ต่อแต่ละจุดเปอร์เซ็นต์ของมูลค่าสินทรัพย์) ในที่สุด มูลค่าที่หายไปเป็นผลมาจากเวลาและมูลค่าเงินยังคงผูกกับกระบวนการล้มละลาย ที่จะถูกนำมาพิจารณา

รวมทั้งการขาดทุนของมูลค่าของค่าเสื่อมของเฟอร์นิเจอร์โรงแรม ความสอดคล้องกับในทางปฏิบัติของบัญชีระหว่างประเทศฯ ที่ค่าเสื่อมประจำปีของเฟอร์นิเจอร์ต้องอยู่ที่ ร้อยละ 20 โดยสมมติว่าเฟอร์นิเจอร์จะถูกคำนวณเป็นหนึ่งในสี่ของมูลค่าสินทรัพย์รวม อัตราการชำระหนี้คือราคาปัจจุบันที่อยู่ระหว่างการดำเนินการที่ยังคงเหลืออยู่ ณ อัตราเงินกู้ปลายปีของปี 2553 จากสถิติการเงินระหว่างประเทศของ IMF และข้อมูลสนับสนุนจากธนาคารกลางและหน่วยงานข่าวกรองเศรษฐกิจของประเทศ

การ No Practice

ถ้าเศรษฐกิจของประเทศไม่มีกรณีเกิดขึ้นในระหว่าง 5 ปีที่ผ่านมา รวมถึง การปรับโครงสร้างองค์กรโดยศาล, การดำเนินการสภาพคล่องทางกฎหมาย หรือกระบวนการคำสั่งศาลให้ชำระหนี้ จะเปิดการได้รับการจัดอันดับเป็น No practice ซึ่งหมายความว่า เจ้าหนี้ไม่มีความจำเป็นในการรับชำระหนี้และดำเนินการทางกฎหมายอย่างเป็นทางการ (ไม่ว่าจะนอกหรือในศาล) ดังนั้นอัตราการชำระหนี้ที่เป็น No Practice ให้ถือเป็น 0

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายสำหรับกระบวนการต่างๆ จะถูกบันทึกในรูปของร้อยละต่อมูลค่าของทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายจะคำนวณโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการล้มละลาย ทนายความและนักบัญชี รวมถึง ค่าธรรมเนียมทางศาล ค่าปรับของภาครัฐ ค่าดำเนินการฟ้องล้มละลาย ค่าผู้ประเมินอิสระและค่าทนายความ รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆเพิ่มเติม

อัตราการชำระหนี้

อัตราการชำระหนี้จะถูกบันทึกในรูปของจำนวนเซ็นต์ดอลลาร์ที่เจ้าหนี้ได้รับคืนจากกระบวนการล้มละลายหรือการบังคับชำระหนี้ ทั้งนี้ การคำนวณอัตราการชำระหนี้จะพิจารณาด้วยว่าธุรกิจนั้นหลุดพ้นกระบวนการทางกฎหมายโดยไม่มีการขายทรัพย์สินหรือไม่ และค่าใช้จ่ายและมูลค่าหนี้ที่ลดลงอันเกิดจากระยะเวลาที่สูญเสียบนการปิดกิจการ ทั้งนี้ สมมติให้ ถ้าบริษัทยังเปิดดำเนินการต่อไปมูลค่าหนี้จะไม่มีการลดลง (คิดเป็น 100 เซนต์ดอลลาร์) ถ้าบริษัทปิดดำเนินการ มูลค่าจะลดลงเหลือ 70 เซนต์ดอลลาร์ หลังจากนั้นจะหักด้วยค่าใช้จ่ายในกระบวนการฟ้องล้มละลาย (1 เซนต์สำหรับแต่ละเปอร์เซ็นต์ของมูลค่าหนี้เริ่มต้น) ท้ายที่สุด มูลค่าที่สูญหายไปจากการที่เงินติดอยู่ในกระบวนการฟ้องล้มละลายจะถูกนับรวมด้วย และรวมถึงมูลค่าทรัพย์สินที่ลดลงไปจากการเสื่อมโทรมของเฟอร์นิเจอร์โรงแรม ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักบัญชีสากล ให้มีการหักค่าเสื่อมของเฟอร์นิเจอร์ร้อยละ 20 ของมูลค่า โดยสมมติให้เฟอร์นิเจอร์มีมูลค่าเท่ากับร้อยละ 25 ของมูลค่าทั้งหมดของโรงแรม อัตราการชำระหนี้คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันของสิ่งที่คงเหลืออยู่ โดยอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2550 ที่ได้จากข้อมูลสถิติการเงินระหว่างประเทศของกองทุนการเงินระหว่างประเทศและข้อมูลเพิ่มเติมจากธนาคารกลางของแต่ละประเทศ อัตราการชำระหนี้สำหรับประเทศที่ถือว่าไม่มีการปฏิบัติการเรียกร้องการชำระหนี้จากกระบวนการทางกฎหมายถือว่าเท่ากับ 0 สำหรับ 'Doing Business 2010' จะใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของปี พ.ศ. 2550 เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบของวิกฤติการเงินโลกที่เกิดขึ้น ณ ขณะนี้

ตารางที่ 12 ข้อพิจารณาในเรื่องการแก้ปัญหาการล้มละลาย

ระยะเวลาที่ใช้สำหรับการได้รับการชำระหนี้ (ปี)
<ul style="list-style-type: none"> ● วัดเป็นจำนวนปีปฏิทิน ● การอุทธรณ์หรือขอยืดเวลาการชำระหนี้ นับรวมอยู่ในระยะเวลาด้วย
ค่าใช้จ่ายในการเรียกร้องการชำระหนี้ (ร้อยละของทรัพย์สินหลัก)
<ul style="list-style-type: none"> ● วัดในรูปของร้อยละของมูลค่าทรัพย์สินหลัก ● ค่าใช้จ่ายเกี่ยวข้องกับศาล ● ค่าธรรมเนียมด้านการดำเนินการล้มละลาย ● ค่าทนายความ ● ค่าจ้างผู้ประเมินอิสระ ● ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
อัตราการชำระหนี้ (เซ็นต์ต่อดอลลาร์)
<ul style="list-style-type: none"> ● วัดในรูปของเซ็นต์ต่อดอลลาร์ที่ผู้ให้กู้เรียกร้องคืนมาได้ ● หนี้ที่ได้รับการชำระจะคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน ● หักค่าธรรมเนียมในการดำเนินการฟ้องล้มละลายออกจากมูลค่าหนี้ที่ได้รับการชำระ ● มีการนำค่าเสื่อมของทรัพย์สินเข้ามาพิจารณา ● ผลลัพธ์ของธุรกิจมีผลกับมูลค่าสูงสุดของหนี้ที่ได้รับการชำระคืน
